

dei de ei⁹ pditione leraturi sūt. Ipsum igit^r sibi dñs
negati ad epnlandū cōquerit: dū eū peccatorē pu
tat. cū enī bed⁹ est illi gēti. i. cū eā sabbati violatorē
pphanatorē estimer: iucūdari epulis illi⁹ non me
ruit. **GRE.** Quod aut^r dicit: **Luz** amicis meis. aut
ex psona pncipū cum plebe itelligit: aut ex psona
populi iuda. **HIE.** Vel dicit: **Nunq̄** dedisti mihi
bedū. i. null⁹ sanguis. pphete v^l sacerdotis a roma
no imperio nos liberavit. **AMB.** Impudēs autē
fili⁹ similis ē publicano iustificanti se: q^r legē serua
bat in sra. ipse accusabat frat^r: q^r cū meretricib⁹ pa
ternā substantiā prodigisset. Sequit^r enī: **Sz** post^r
q̄ fili⁹ tuus hic qui deuorauit substantiā suā cum
meretricib⁹ venit. occidisti illi vitulū saginatum.
AVG. Meretrices aut^r sūt supstitiones gentilium:
cū dñs substantiā dissipat: qui relicto vero cōnu
bio veri dei: cū demone feda cupiditate fornicant.
HIE. In hoc aut^r q^r dicit: **Occidisti illi vitulū sagi
natum: cōfiteatur venisse christū: sed inuidia non vult
saluari.** **AVG.** Nō aut^r pater eū. q. mentientem re
darguit: sed scēi pseuerantiā ei⁹ approbās ad perfe
ctionē potioris atq^r iucūdiōris exultatiōis inuitat.
v^l sequit^r: **At ipse dixit illi: Fili tu semp mecum es.**
HIERO. Vel quod dixerat: iactātia ē nō veritas
cū pater nō cōfentit: sed alia compefcit ratione di
cens: **Decū es lege qua stringeris. nō q^r non pec
cauerit: sed quia de⁹ eū semper castigando retraxit.
Nec mini si patri mentis q^r fratri inuidet.** **AMB.**
Sed bon⁹ pater etiā hūc salutare cupiebat dicens:
**Tu mecum semp es. vel quasi iudeus in lege vel quasi
iust⁹ in cōmuniōe.** **AVG.** Quid autē sibi vult q^r
addidit: **Et oīa mea tua sunt. quasi nō sint z fratris
sed sic a pfectis z immortalib⁹ filiis habētur omīa: vt
sint z omniū singula: z omīa singulorū vt enī cupi
ditas nihil sine angustia: ita nihil cū angustia chazi
tas tenet. Sed quō omīa: nōne z angelos de⁹ i pos
sionē tali filio subiecisse putādus ē: si possessionē
sic accipias vt eius possessor ipse sit dñs: non vtiq^r
omīa. Nō enī domini erim⁹: sed cōsortes poti⁹ an
gelorū. Si vero possessio sic itelligit^r: quō recte dici
mus possidere aīas veritate: nō inuenio cur nō vere
ac pprie id possum⁹ accipere: **Nō enī illud loquit^r
mur: vt dominas veritatis dicamus aīas. Aut si no
mine possessiōis ab hoc sensu ipedimur: illud quo
q^r auferat. nō enī ait pater: **Dīa possides. sed omīa
mea tua sunt: nec tamē vt ipi⁹ dñi. Quod enī est in
nostra pecunia: pōt familie nostre vel alimentū eē
vel ornamentū vel aliud huiusmōi. Et certe cū ipm
patre recte ille possit dicere: nō video quō ipsius re
cte vocari possit: diuersis dūtarat modis. **Aut enī
beatitudinē illā obtinuerim⁹: nostra erūt ad vidēdū
supiora ad cōiuendū equalia: ad dominādū inferio
ra. **Lōgaudeat igit^r securissimus maior frat^r.** **AM.**
Si enī desinat inuidere: oīa sua sūt: vel **Iude⁹ sacra
mēta veteris testamēti: vel baptizat⁹ noua etiā pos
sides.** **THEO.** Vel aliter: **Totū psona filii: q^r videt^r
murmurare: sumit^r p oībus quicūq^r scādalizant in
subditis: sicut **Dauid** itroducit personā passam scā
dali i peccatorū pace. **TYTUS:** Maior igit^r filius
sicut agricola iustebat agriculture: nō terrestre sed
aīme agū fodiēs: z salutis arbores inferēs. l. virtu
te s. **THEO.** Vel erat in agro hoc ē i mūdo colēs**********

ppriā carnē: vt repleat panib⁹: z seminās in lachry
mis vt i gaudio metat. sed cognitis gestis nolebat i
trare ad cōmune gaudiū. **CHRY.** Querit aut^r si af
ficiē passiōe liuoris: dolēs i pseris aliorū. Dicendū
est aut^r q^r null⁹ sanctorū dolet i talib⁹: imo bona ali
orū sua existimat: nō aut^r oportet oīa quecūq^r para
bola cōtinet: ad literā ptractare: sed sensū elicientes
cui⁹ cā cōponitur nihil aliud pscrutari. **Dec g^r pa
rabola ad hoc ē cōposita vt peccatores nō diffidat
reueri: sciētes q^r magna cōsequēf. vñ itroducit ali
os turbatos in eorū bonis: vt idicer^r eos liuore tabe
scētes: sed tāto decore honoratos redeūtes: vt etiā i
uidiosi possint alijs fieri. **THEO.** Vel phariseorū
intentionē corrigi dñs p p̄sentē parabolā quos ex
hypothesi nominat iustos. q. d. **Esto vos vere iustos
esse: nec trāsgressos aliq̄d mandatorū: nunq̄d igitur
ppter hoc nō oportet admittere a flagitijs redeun
tes.** **HIE.** vel aliter. **Omīis iusticia in compatione
dei est iusticia. vñ paul⁹: Quis me liberabit de cor
pore mortis hui⁹. vñ apostoli **dedignati sūt p peti
tione matris filiorū zebedei.** **CIRYL.** Quod z nos
ipsi qñq^r patimur: viuūt enī quidā pstantissimaz et
optimā vitā. ali⁹ autem in ipso senio multociēs ad
deū cōuertit^r: vel forsitan extremū diē claudere de
bēs hac diluit reat^r dño miserāte. **Hoc quidē aliqñ
respuūt ex ipozitua pusillanimitate: nō attēdēt
mentē saluatoris qui de salute peunitium gaudet.**
THEO. Dicit ergo fili⁹ patri: **Gratis duxi i dolorib⁹
bus vitā a peccatorib⁹ molestat^r. z nūq̄ cā mei de
creuisti mactandū eē bedū. i. p̄quentē me peccato
rem: vt paululum recrearer: qualis bed⁹ fuit achab
belie. Qui dicebat dñe. pphetas tuos occiderunt.
AMB. Vel aliter notat^r hic frater vsque adeo: vt d
villa venire dicat: hoc ē terrenis operib⁹ occupat^r:
ignorās q^r sunt spūs dei: vt deniq^r nūq̄ p se vel be
dū queraf occisum: nō enī p iuidia: s; p venia mū
di agn⁹ ē imolatus. iuidus bedū querit. innocens
agnū p se desiderat imolari. iō z foris stat: eo q^r ma
liuolētia eū excludat. iō chorū z symphonā audire
nō pōt: hoc ē i nulla theatralis incētiua lasciuie: s;
plebis cōcordiā cōcinentes q^r de peccatoze saluato
dulcē letice suauitate resultrat. q^r enī sibi iusti vidē
tur indignant^r qñ alicui peccatū fatēti venia laxat^r
**Quis tu es q^r dño cōtradicās: ne videlicet culpā re
laxaret: cū tu cui volueris ignoscās: sed remittēdis
post penitentiā debem⁹ fauere peccatis ne dum ve
nie alteri⁹ iuidem⁹ ipi eā n̄ mereamur a dño: nō in
uideam⁹ de lōginq^r regiōe remeātibus: qz z nos fui
mus i regiōe longinqua.** **CA. XVI.********

D Dicebat at^r z ad discipulos
suos. **Nō** quidā erat diues
qui habebat uillicum: z hic
diffamatus est apud illū: quasi dissi
passet bona illius. **Et** uocauit illuz.
z ait illi: **Quid** hoc audio de te? red
de rationē uillicationis tue. **Jā** enī
nō poteris uillicare. **Ait** autez uilli

Quod autē de lege in perpetuū non violando pre-
dicerat: vno exempli gratia de illo sumpto confir-
mat testimonio dicēs: Omnis qui dimittit uxorem
suā & ducit alterā mechaf: & qui dimittit a viro du-
cit mechaf. Et ex hoc vno disceret etiā in ceteris cū
nō ad solūda: sed implēda decreta legis venisse.

THEO. q. n. cū impfectis lex impfecte loqret: ex
hoc patet q. duris p̄cordiis iudeorū ait: Si vir odio
babuerit coniūgē: dimittet eā: quia cū homicide eēt
& gauderēt in sanguine: nec astrictorū sibi misebant
& gauderēt in filiis & filiis mactaret demonib: nūc vō
p̄fectionis doctrine op' est. Ob hoc igit' dico: q. si q̄s
repudiat coniūgē: nō incūbente causā fornicatōnis
mechaf: & qui aliā duxerit mechaf. **AMBRO.**
P̄nus aut' dicendū arbitror de lege coniūgij: vt po-
stea de p̄hibēdo diuortio dispurem'. Quidā putāt
omne coniūgiū a deo esse: quia scriptū est: Quos de-
us coniūgit: hō nō separat. Quō ergo apl' dicit: Si
infidelis discedit discedat. In quo ostēdit nō a deo
esse omne coniūgiū: neq. n. christiani gentilibus dei
iudicio coniūguntur. Noli ergo uxorem dimittere:
ne deum tue copule diffitearis auctore. At enim si
alienos multo magis uxorios debes tolerare & emē-
dare mores: que cum paruulis feta dimittit. Durus
si excludas parentē: pignora teneas: vt ad cōtume-
liam parētis addas etiā pietatis iniuriā: durius si p̄-
pter matrē etiam filios simul pellas: pateris ne libe-
ros mos viuētē te esse sub vitrico: ac incolumi ma-
tre esse sub nouerca: Quā periculosum si fragilem
adolescētiē eratē errozi offeras: q̄s impiuz si eius des-
tinās senectutē cui' defloraueris iuueturē. Donec
si repudiata nō nubat: & hoc tibi debuit displicere
cui adultero fidē seruat. Donec si nubat: necessitas
illius crimē ē: & quod coniūgiū putas adulteriū est.
hoc moraliter tamē: q. supra p̄posuerat regnū dei
euāgelizari: & cū dixisset de lege vni apl'cē nō posse
cadere subiecit: Dis qui dimittit uxore suā &c. Vir
christianus est: vxor ecclesiā: charitate vxor: integritate
virgo: ergo quē de' traxit ad filiū: nō sepat p̄secutio
nō aueritat luxuria: nō phia de p̄det: heretic' nō ifu-
dit: iude' nō sepat. Adulteri sunt oēs q̄ adulterare
cupiūt fidē & sapiētē veritatē.

Uomo qdā erat diues q̄ indue-
batur purpura & bysso: & epulabaf
quotidie splēdide. Et erat qdā mē-
dic' noie lazari' q̄ iacebat ad ianuam
ei' vlcēribus plenus cupiēs saturari
de micis q̄ cadebāt de mēsa diuitis:
& nemo illi dabat. **S** & canes ueni-
ebant: & lingeabant ulcera eius.

BED. Admonuerat supra domin' facere amicos
de mamona iniquitatis: quod audiētes pharisei deri-
debat. deinde illa que p̄posuerat: exēplis astruit di-
cēs: Nō q̄ erat diues. **CHRY.** Erat: nō est. q̄ p̄te-
rit q̄s vmbra fugiēs. Nō aut' ois sancta paup̄tas:
aut diuitie erimiose: s; vt luxuria infamat diuitias
ita paup̄tatē omēdat sanctitas. Sequē: Et indu. pur.
& bysso. **AMB.** Purpura color regij habit' ē: & cō-

chis marinis ferro circūcis emissā: bysso vō gen'
lini cādidi & mollissimi. **GRE.** in bo. Sicut subti-
liū p̄ciosarūq; vestiū cult' culpa nō eēt: neq. q̄s fmo
dei h' tā vigilāter expmēt. Nemo q̄ppe vestimēta p̄-
ciosa nisi ad inanē gl'iam q̄rit: vt honoratioz ceteris
esse videat. nemo enī vult ibi p̄ciosis vestib' indui:
vbi ab aliis nō possit videri. **CHRY.** Linerē & pul-
uerē & terrā purpura & serico p̄tegebat fm vestimē-
ta eius: ita & epule. & nos q̄les epule: talia & vestimē-
ta. vnde sequitur: Et epulabaf quotidie splēdide.

GREGO. p̄mo mox. Ubi solleter intueudū est
quia celebrari sine culpa diuina vix p̄nt: pene semp
cōcomitat voluptas. Nam cum corp' in refectōnis
delectatōe resoluit: cor ad inanē gaudiū relaxatur.

Sequitur: Et erat quidē medic' nomine lazarus.
AMBRO. Narratio magis q̄ parabola videtur
quādo etiā nomen expm̄itur. Parabola vero illa
est: vbi exemplū ponitur: & tacetur nomina. Inter-
pretat' aut' lazarus qui adiutus est: paup. n. erat: & il-
lum domin' adiunabat. **CIRYL.** vel aliter: P̄tis
sermo de diuite & lazaro similitudinārie script' est
in parabola: vt innotescat q. qui terrenis affluunt
opib': nisi velint opitulari necessitatib' pauperum:
grauē icurrāt sententiā. Refert aut' traditio iudeorū
lazarum quēdam fuisse tūc tempis in hierosolymis
extrema p̄sum inopia & infirmitate: cui' meminit
domin' introducēs eum in exemplū ad maiorē ser-
monis manifestatōnem. **GREGO.** in home. No-
tandū etiā est: quia in populo plus solent nomina
diuitū q̄ pauperū sciri. Domin' aut' nomē pauperi
dicit: & nomē diuitis nō dicit: quia de' humiles no-
uit atq; approbat. vt aut' ampli' probaref pauper: si
mul hūc & paup̄tas & egritudo tabescit. Sequitur
enim: Qui iacebat ad ianuā eius vlcēribus plenus.

CHRY. Ideo iacebat ad ianuā ne diues diceret:
Non vidi: nemo mihi nūciauit. videbat eū exiens: et
reuertēs. ideo vlcērib' plenus vt crudelitātē diuitis
suo corpe demonstraret. mortē corpis tui vides iace-
re ante ianuā: & non misereris. si dei p̄cepta nō cōsi-
deras: saltem cōditōis tue miserere: & time ne ip̄e ta-
lis efficiaris. egroratio aut' habet aliquod solaciū: si
opes habet. Quāta ergo in isto pena est: in quo in-
tanta vulnera nō meminit dolores plagarū: sed fa-
mes. Sequitur enī: Cupiens saturari de micis que
cadebāt de mensa diuitis. q. d. Nō p̄cis de mēsa h'
p̄be in elemosynā: fac dāna lucru. **AMB.** Insolē-
tia aut' diuitū in diuitiis competētib' subinfert. Se-
quitur enī: Et nemo illi dabat. Ita enim sunt cōdi-
tionis humane immemores: vt tanq̄ supra naturā
siti: de miseris pauperū incētiua suarū capiāt volu-
ptatū: rideāt inopē: insultēt egētī: & quozū misereri
deceat: his auferāt. **AVGV.** de ver. dñi. Inexplē-
bilis enī auaricia diuitū: nec timer dei: nec hoīem
verēf. nō parcat patri: amico fidē nō seruat: viduas
opp̄mit: rem pupilli inuadiūt. **GREGO.** in home.

Insup paup videbat p̄cedentē diuitē ab obsequēti-
bus circūfulciri: se in infirmitate & inopia a nullo
visitari. nam quia nemo ei ad visitādū aderat: testā-
tur canes qui vulnera ei' lingebant. Sequit' enī: Sed
& ca. venie. & linge. vlcē ei'. **CHRY.** Ulera q̄ null'
hoīm lauare dignabaf & d̄ctare: fere mites labunt.
GRE. in home. Et vna ergo re omnipotēs deus

duo iudicia exhibuit: dū lazariū paperē ante ianuāz diuitis iacere pmisit: vt ⁊ diues impi⁹ dānatiōis sibi augeter vltōem: ⁊ tentat⁹ pauper cresceret ad remunerationem: quia cōspiciebat quotidie cui misereret: videbat iste de quo probaret.

Factū est autē ut moreret medic⁹ et portaret ab angelis in sinū abrae. **M**ortuus est autē ⁊ diues: et sepultus est in inferno. **E**leuās autē oculos suos cū esset in tormētis: vidit abraā a longe ⁊ lazariū in sinu eius: ⁊ ipse clamās dixit: **P**ater abraā miserere mei: ⁊ mitte lazariū ut intigat extremū digiti sui in aquas: ut refrigeret linguā meā: quia crucior i hac flamma. **E**t dixit illi abraas: **F**ili recordare quia recepisti bona i uita tua: ⁊ lazarus similiter mala. **Q**uic autē hic consolatur: tu uero cruciaris. **E**t in his omnib⁹ iter nos ⁊ uos chaos magnū firmatū est: ut hi qui uolūt hinc transire ad uos nō possint: neq; inde huc transire.

CHRYS. Audiuim⁹ quid vtriq; in terra passi sūt: videam⁹ quid vtriq; patiant⁹ apud inferos. **Q**uō tēpale fuit pterijt: quod sequit⁹ eternū est. **U**terq; mortuus est. illū angeli: hūc pene susceperūt. **D**icit enī: **F**actū est autē vt morer. medi. ⁊ porta. in sinu abrae. **C**ā te pene repete delitijs cōmutant⁹. **P**ortat post tantos labores: quia defecerat: ne saltē ambulās laboraret: ⁊ portabat ab angelis. **N**ō suffecerat ad portandū paupē vn⁹ angel⁹: sed ppter ea plures uenūt vt chorū leticie faciāt. gaudet vnusquisq; angel⁹ tā tuz on⁹ tāgere: libeter talib⁹ onerib⁹ pgrauant⁹ vt uocant homines ad regna celozū. **P**ortat⁹ est autē i sinu abrae: vt illū palparet ⁊ refocillaret. **S**in⁹ abrae paradisus est. **I**deo autē angeli ministrātes tulerūt pauperē: ⁊ locauerūt eū in sinu abrae: quia l3 despectus iaceret: nō tamē desperauit: nec blasphemauit dicēs **D**ic diues in neqcia uites gaudet: ⁊ tribulatōez nō patit⁹: ego uero nec obtinere ualeo necessariā escam.

AVG. de origine anime: **Q**uō autē abrae sinū ex istimas esse corporeū: uereor: ne in re tanta ioculariter nō serio agere credaris. **N**eq; enī vsq; adeo deciperis: vt arbitreris corporeū sinum hominis vn⁹ ferre tot animas: immo vt s3 te loquar tot corpora quot illuc angeli: sicut lazarus perferūt: nisi opineris fortasse illam vnam animā solā ad eundē sinū peruenire meruisse. si errare pueriliter non vis: sinū abrae intelligere remotā sedem quietis atq; secretā: ubi est abraam: ⁊ ideo abraam dictā non q; ipius tm̄ sit: s3 q; ipse multarū gentiū pater sit: qui ad imitādū fidei pncipatū ppositus est. **G**RE. in home. **C**um autē duo essent inferius corda: pauperis. s. ⁊ diuitis: vn⁹

desuper erat inspector: qui ⁊ pauperē tentado exercebat ad gloriā: ⁊ diuitē tolerado expectabat ad penam. vnde seq̄: **M**ortuus est autē ⁊ diues. **C**HRYS. **M**ortuus quidē est tunc corpore: sed erat illi ante anima mortua: nihil eiz agebat ex operibus anime. nam totus seruos eius qui puenit ex dilectōe primi expirauit: ⁊ erat corpore defuncto defunctior. **N**ullus autē est qui sepeliēdo diuiti ministrasse dicat⁹ vt lazaro. eo nang; q; in lato itinere delectatus mltos habuit obsequētes adulatores: vt peruenit ad finē pnatu⁹ est omnib⁹. **S**impliciter enī sequit⁹: **E**t sepultus est in inferno. **S**ed etiā anima eius dūz uiueret sepeliebatur obrita corpore quasi sepulchro. **A**VG. de que. euan. **S**epultura autē inferni penarū pmditas est: que superbos ⁊ imifericos post hac uitā uocat. **B**ASI. **A**st autē infern⁹ quidā locus cōmunis in intimo terre obumbrat⁹ vndiq; opacus: cuius est quoddā officiiū in profundū tendēs: per qd pater descēsus animab⁹ ad mala dānat. **C**HRYS. **U**el sic vt regū carceres extra manēt: sic ⁊ extra mundum foris alicubi est infernus: vnde ⁊ exteriores tenebre dicte sunt. **T**HEO. **Q**uidā uero dicit infernū esse transitū ab apparēti ad disparēs ⁊ deformitātē anime. **Q**uādiu enī anima peccatoris in corpore est: apparet per p̄pas operatiōes: vt autē euolat de corpore fit deformis. **C**HRYS. **S**icut autē pauper dū uiueret grauiorē penā reddebat iacē ante ianuā diuitis: ⁊ aliena bona p̄spicere: sic diuiti mortuo augebat exitiū accubit⁹ in geenna: ⁊ p̄spect⁹ delectationis lazari: ne solū tormētōzū natura: sed ⁊ collatōe honoris illi⁹ itolera bili⁹ sentiret supplicii. vñ seq̄: **E**leuās autē oculos suos. cū eēt in tormētis. **E**leuauit qdē oculos: vt illū inspiceret. **I**azar. n. sursum erat: ille deorsum. illū plures angeli portabat: istū infinita tormēta possidebat. vñ nō dicit: **L**ū eēt in tormēto: sed **I**n tormētis. tot. n. in tormētis erit. oculos solos liberos habebat: vt alteri leticia possit aspiciē: vt magis torq̄at: q; nō h3 qd ali⁹ h3. alioz uuitie eozū qui in pauprate sūt: tormēta sūt. **G**RE. **S**i autē abraā adhuc in imis nō eēt: hūc diues i tormētis posit⁹ nō uideret. **E**os. n. q; celestis patrie uias secuti sunt: p̄ egressūz carnis inferni claustra tenuerūt: nō vt pena quasi p̄ctōres plecteret: sed vt illos in locis remotiozib⁹ redescētes: q; necdū intercessio mediatozis aduenerat: ab ingressū regni reat⁹ p̄me culpe retineret. **C**HRYS. **M**ulti autē erāt paupes iusti: sed qui iacuit ad limina eius aspectui occurrit ad ei⁹ tristitiā. **S**eq̄: **E**t laza. in si. e. **D**ic inoteleat q; oēs q; a nobis offendūt: obiciūt nro respectui. **D**iuēs autē lazari nō penes aliū iustū: sed in sinu abrae uidet. erat. n. abraā charitatiū: hic autē crudelitatis arguit. **I**lle sedēs ante fores uenabat trāseūtes: ⁊ in domū patriā ingerebat: hic uo ⁊ manētes int⁹ auertebat. **G**RE. in ho. **Q**ui nimiz diues eū cui⁹ i hac uita miser nō uoluit: in suo iā supplicio posit⁹ patronū q̄rit. **T**HEO. **N**ō tm̄ dirigit smōne ad lazariū sed ad abraā: q; forsā erubescēbat ⁊ putabat lazariū reminisci maloz ex proprijs iudicāz de illo. vñ seq̄: **E**t ipse cla. dixit. **C**HRYS. **M**agne enī pene magnā uocē reddebat: **P**ater abraā. q. o. **P**atrē te uoco natura: quomodo filius qui perdidit suam substantiam: l3 meo uitio te partez p̄dididerim. **M**iserere mei.

Frustra agis penitentiam ubi non est penitentiae locus.
 Tometa te cogit: non metis affectus. Quicumque in re-
 gno celorum est: nescio an ei qui in inferno est valeat
 misereri. Creator creature miseretur suae. Unus venit
 medicus qui sanaret morbos: alii sanare non poterat.
 Mitte lazaro: erras miser. Abraam mittere non potest: sed
 suscipere potest: ut intingat extremum digitum suum in aquam.
 Lazaro videre non dignabaris: et nunc digitum eius des-
 deras. Hoc quod petis: tu ei debebas facere: cum ad-
 huc viveret. Aquam desideras: qui delicatos cibos ante
 fastidiebas. Vide conscientiam peccatoris: non totum audis
 poscere digitum. Instruimur autem quod sit utile: diuitibus
 non confidere: ecce diues indiget paupere: qui quibus esu-
 riabat. Mutantur res: et notificat omnibus quod esset di-
 uis: quis esset pauper: sicut. n. in theatro cum advespe-
 rasset: et ante recedisset: exiit et amictum deponen-
 tes: qui reges et proceres visi fuerant: omnibus ulceribus
 pleni videntur ut sunt: sic et adveniente morte: et soluto
 spectaculo: universi larvis egestatis et diuitiarum depo-
 sitis: et solis operibus diiudicantur qui non vere sunt diuites
 qui pauperes: qui gloriosi: que inglorii. GRE. in ho-
 mines. n. iste qui ulcerato pauperi membris suis in mi-
 ra dare noluit: in inferno posuit: usque ad minima que
 renda pervenit. nam guttae aquae petiit: quod micras panis
 negavit. BASI. Eodignus autem primus reddidit diuiti-
 bus: illi ignis et infernalis pena: lingua arefacta: vice lire
 sonantis gemit: vice potest desiderium stille: vice specu-
 larum enormium caligo profunda: vice ambitus incessant
 pugilanes. vii. sequitur. Ut refrigetur lingua. me. q. ru. in
 hac flamma. CHRY. Non autem quod diues fuerat totum
 habet: sed quod miser non fuit. GRE. in home. Hic col-
 ligendum est quia pena mulctata sit quod aliena diripit:
 si inferni damnatione percussit quod propria non largit. AMB.
 Cruciat etiam: quia luxurioso carere delictis pena est
 ad quam est reflectio aie in doloribus constituta. GRE.
 in home. Quid autem est quod in tormentis posuit? linguam
 sui refrigerari postulat: nisi quod is qui unum deo de lo-
 quitate peccaverat: per retributionem iniustitiam in lingua
 atroce ardebat. Abundare. n. in conviviis loquacitas so-
 let. CHRY. Multa etiam lingua eius supba locuta est
 et peccata: ibi et pena: et quia plurimum lingua pecca-
 vit: amplius torquet. AVG. de que. eu. Uel quod lin-
 gua sua vult refrigerari: cum in flamma totum arderet: si-
 gnificat quod scriptum est: Dors est vita in manibus lin-
 guae: et quod ore confessio fit ad salutem: quod per supbia ille si-
 fecit. Extremum autem digitum: vel minima operam signifi-
 cat: quia per spiritum sanctum subvenit. AVG. de origine
 aie. Dicit autem membra hic aie describit: et vis per oculum
 totum caput intelligit: quod dicitur est levare oculos suos:
 per linguam fauces: per digitum manum. Quid autem cause est:
 et nota ista membrorum in deo tibi corpore non faciat: in
 aia faciat. An vero quia de creatura dicitur: prope acci-
 penda sunt: qui autem de creatore tropice atque translate
 penas itaque corpeas daturus es nobis: qui non creator
 sed creatura. i. homo dicit. Si assumpsero penas meas di-
 luculo. Porro si propterea linguam habuit diues ille cor-
 poris quoniam dicit: Refriget linguam meam. in nobis quoque
 adhuc in carne viventibus manibus ipsa lingua corpea:
 quod scriptum est: Dors et vita in manibus lingue. GRE.
 n. Sicut autem prestantissima speculorum: tales represen-
 tant facies imagines: quales et ipse obiecte facies extant:
 letas quidem letitiam: tristitiam vero tristes: sic et iustus dei

iudicium simile sit dispositionibus nostris. unde quod diues
 non fuit miser pauperis iacetis ad ianuam: cum misericordia egeat
 non exaudiat. Sequitur. n. Et di. il. abra. Si. recor. q. re.
 bo. in vi. tua. CHRY. Aspice patriarche bonitatem
 vocat illum filium: quod mansuetudinem eius potest exprime: nul-
 lum tamen prebet auxilium ei quod se remedio pervenerat. vii. dicit
 Recordare. i. ad advertas peccata: ne obliviscaris quod
 fueris oblectat diuitibus: recepisti bona in vita tua. i.
 illa que vera bona esse putabas: non potes in terra regnare
 se et hic regnare. diuitie non possunt esse vere et in terra et
 in inferis. Sequitur. Et laza. fil. mala. Non quod lazaro ea
 mala putaverit: sed ex censura diuitis hoc dicebat qui
 inopia et fame et duras egritudine estimabat mala.
 Quia igitur infirmitatis et egrotat omnis magnitudo premit
 lazaro cogitem? et letiter accipiam mala in vita nostra.
 AVG. de que. eu. Dec igitur ei dicitur: quod felicitate di-
 lexit seculi: nec aliam vitam propter illam in qua super tumebat
 adamavit. Lazaro autem dicit mala recepisse: quod intel-
 lit huius seculi mortalitatem: labores: et erunas: penam esse
 peccati: quod omnes in adam moriamur: quod factum est transgressio-
 ne mortali. CHRY. Dicit etiam: Recepisti bona in
 vita tua. quod debita. q. d. Si quid boni fecisti in primis
 deberet: omnia recepisti in illo mundo: epulas: ditatus:
 oblectat? successibus? prosperis. hic autem si quid mali commisit
 universa recepit: paupertate: fame: et extremis opprobriis
 miseris. et uterque in hoc mundo accessit: hic quidem a
 peccato propter quod et solatorem sortis: tu vero a iusticia propter
 quod imitabilem proferas penam. vii. sequitur. Nunc hoc solus. tu
 vero cruciaris. GRE. in ho. Quocumque ergo in hoc seculo bene
 habet: cum vos bona egisse: recollitis: valde de ipsis per-
 timeste: ne concessa vobis prosperitas eorumdem remunere
 ratio sit bonorum: et cum quolibet pauperes nonnulla res
 habebilia propterare conspiciatis: quod fortasse quos supersti-
 tas tenuissime prauitatis coinquinat: camini? paupere-
 tis purgat. CHRY. Sed dices: Nonne est aliquid quod et
 hic et illic venia proferat? Hoc quidem difficile est: et non
 merito impossibile. nam et si paupertas non vigeat: vixet tamen
 ambitio. Si egritudo non stimulet: ira inflammat. si te-
 rat omnes non imperit: emergunt sepius cogitantes inique
 Non est autem propter labor iracundiam refrigare: compe-
 scere illi-
 cita desideria: ostentat omnes sedare: despectum remitte-
 re: vitam aspam ducere. Talia vero non agere: impossi-
 le est saluari. GRE. in home. Respondere etiam potest
 quod mali in hac vita bona recipiunt: quod omnes sui gaudium
 felicitatem transitoriam putant. Iusti autem bene habent quod premit
 bona: nec tamen in recompensatione recipere: quod diu meliora. i.
 terrena appetunt: eorum iudicio quolibet bona affue-
 rint: bona minime vident. CHRY. Post misericordiam autem
 dei in propriis studiis sperandum est de salute: non numerando
 patres aut proceres vel amicos. Frater. n. non liberat.
 et ideo subdit: Et in his omnibus. ma. cha. firma. est in-
 nos et vos. THEO. Chaos magni significat in-
 storum a peccatoribus distantiam. nam sicut affectus eorum varii fu-
 erant: sic etiam mansuetudo non modicum differunt. CHRY.
 Quod firmatum dicitur: quod non potest dissolui: agitari: vel co-
 cuti. AMB. Inter diuites igitur et pauperes chaos ma-
 gnum est: quod propter mortem nequeunt merita mutari. vii. sequitur.
 Ut hi qui volunt hic ad nos transire non possunt: neque
 inde hic transire. CHRY. q. d. Videre possumus?
 transire non possumus: et nos videmus quod fugerimus: et
 vos videtis quod perdidistis: et nostra gaudia cumulat ve-
 stra tormenta: et vestra tormenta cumulat nostra gaudia.

GREGO. in hōme. Sicut enī trāfire reprobī ad electos cupiūt. i. a suppliciorū suozū afflictōe migrare: ita ad afflictos atq; in tormētis positos transire iustozū est mente ire per misericordiā: eosq; velle liberare: sed iustozū anime q̄uis in sue nature bonitate misericordiā habeāt: iam tamē auctoris sui iusticie conuictē: tanta rectitudine restringunt: vt nulla ad reprobos compassiōe moueant: nec iniusti ergo ad beatiore fortem transeūt: quia damnatiōe perpetua constringunt. nec iusti ad reprobos transire possunt: quia erecti iam per iusticiā iudiciū: eis nullo modo ex aliqua cōpassiōe misereant. THEO. Dine elicias argumentū contra origenis sequaces quid dicit: Lū termin⁹ sit imponend⁹ supplicis: crit temp⁹ quo aggregabunt peccatores iusti et deo.

AVGV. de que. euan. Ostendit enī per incōmutabilitatē diuine sentētie nullū auxiliū misericordie posse preberi peccatozū a iustis: etiā si velint pbere quo admonet vt in hac vita homies subueniāt: qui bus possunt: ne si postea etiā optime recepti fuerit: eis quos diligūt opitulari non valeāt. Illud. n. qd scriptū est: vt et ip̄i recipiāt vos in eterna tabernacula: nō de superbis et immisericordib⁹ scriptū est: sed de his q; sibi eos amicos de opib⁹ misericordie fecerūt: quos iusti nō velut p̄pā potestate quasi gratificando recipiūt: sed permissiōe diuina.

Et ait: Rogo ergo te pat̄ ut mittas eū in domū patris mei. Habeo enī quinq; fratres: ut testes illis: ne et ipsi ueniāt in hūc locū tormētōzū. Et ait illi abraā: Habēt moysen et pphetas audiāt illos. At ille dixit: Nō pater abraā: sed si quis ex mortuis ierit ad eos: penitētiā agēt. Ait autē illi: Si moysen et pphetas non audiūt: neq; si quis ex mortuis resurrexerit credēt.

GRE. in hōme. Postq; ardentē diuiti de se spes tollit: eius anim⁹ ad p̄p̄quos quos reliquerat icurrit. vnde dicit: Et ait: Ro. te pa. vt mit. eū in do. pa. mei. AVGV. de que. euā. Lazarū petit mitti q; se sit se indignū qui testimoniū pbibeat veritati. Et q̄a nō impetrauerat pabulū refrigerari: multo minus credit se relaxari posse ab inferis ad p̄dicatōem veritatis. CHRY. Uide autē pueritatē: nec in ip̄is penis continet veritatē. Si pater est abraā: quō dicitis: Mitte eū in domū patris mei: sed nō es oblit⁹ p̄ris tui: quia ille te p̄didit. GRE. in hōme. Reprobos autez mentē pena sua quādoq; inutiliter erudit ad charitatē: vt iam tūc etiā suos spāliter diligāt: q; hic dum peccata diligerēt: nec se amabāt. vnde sequit: Habeo. n. q̄nq; fra. vt test. e. il. ne et ip̄i veni. in hunc locū tormētōzū. AMBRO. Serj⁹ autē diues iste magister esse incipit: cum iam nec discēdi temp⁹ habeat vel docēdi. GRE. in hōme. Quia in re notandū est ardētī diuiti q̄tra supplicia cumulant: ad penā nanq; suā ei cognitio seruat et memoria. coguit

enī lazari quē desperit: et frat̄ suozū meminir: quos reliquit. vt. n. peccatores in supplicio ampli⁹ puniatur: et eozū vidēt gl̄iam quos contēperit: et de illozū pena torquet: quos inutilr amauerūt. Perētī at diuiti vt lazari mitteret ab abraā. ptin⁹ respōdetur: vnde sequit: Et ait illi abraā: Da. moy. et p̄p̄be. audi. illos. CHRY. q. d. Nō sint tibi magis cure fratres tui q; deo qui eos creauit: statuitq; eis doctores q; eos cōmonerēt et sollicitaret. Vocat autē hic moysē et p̄phetas scripta mosaica et prophetica. AMB. Quo loco euidentissime declarat oīs ver⁹ testimū esse fidei firmitatē: retidēs p̄fidiā iudeozū: et excludēs nequicias hereticozū. GRE. in hōme. Sed q; dei vba desperat: hoc audire nō posse suos sequaces est: mabat. vnde sequit: At ille dixit: Nō pater abraam sed si quis ex mortuis ierit ad illos penitētiā agent.

CHRY. Quia. n. audiēdo scripturas contēnebat et fabulas esse putabat ex his que passus fuerat: ip̄e quoq; diiudicabat de fratrib⁹. GRE. nisen⁹. Sed et aliud quoddā dogma docemur: q; lazari quidem aīa nō ē erga p̄ntia sollicita: nec reuertit se ad aliq; relictozū. at diues quasi quodā visco etiā post mortem a vita detinet carnali. nam si quis oīo carnalis fm mentē fiat: nec postq; corp⁹ exuerit: remouet a passiōib⁹ eius. GRE. in hōme. Sed mox diuiti veraci sentētia n̄ def. Sequit enī: Ait autē illi: Si moysen et p̄phetas nō audiūt: neq; si q; ex mortuis resurrexerit credēt ei. Quia qui verba legis despiciūt: redep̄tōis p̄cepta qui ex mortuis resurrexerit: q̄to subtiliora sunt: tāto hic difficili⁹ implebunt. CHRY. q; aut verū sit: q; qui nō auscultat scripturas: nec mortuis auscultat: ostendit iudei qui nūc quidem volebāt occidere lazari: nūc vō inuadebāt aplos: cū tū a mortuis nōnulli resurrexerit hora crucis. S; et illō cōsidera q; quisq; mortu⁹ seru⁹ est. q̄cūq; vero dicunt scripturē: dicit dñs. vñ et si resurgat mortu⁹: et si celsitus descēderit angel⁹: oib⁹ magis sunt vigne fide scripturē. nā angelozū oīs vnoz et mortuozū eas instituit. Si autē sciret h de q; mortui resurgētes p̄desent videntib⁹ nō h omisisset: q; p vtilitate n̄ra singula cōtractat. sed et si crebro resurgerēt mortui: h iterū tpe reteneret: sed et diabol⁹ facile introducēt pueria dogmata. Id quoq; p organa sua fingēs: nō qd suscitās vere defunctos: sed q̄busdā fallacijs spectatū frustrās intūitū: vel ingemēs quosdā mortē simulare.

AVG. de curis p mortuo hūdis: Dicit autē aliq; si nulla ē mortuis cura de viuīs: quō diues rogauit lazari: vt mitteret abraā ad q̄nq; frēs suos: S; nūqd q; h diues ille dixit: iō qd frēs agerēt: v; qd pateret in illo tpe sciuir: ita illi cura sint de viuīs: q̄uis qd agerēt oīo nesciret: sic nobis ē cura de mortuis: q; uis qd agāt oīo nesciam⁹. Sed rursus occurrit q;: quō h abraā eē sciebat moysē et p̄phas. i. libros eozū vbi etiā nouerat diuitē illū in delicijs: lazari vō i do lob⁹ vixisse: Uerū nō eū h agerent in viuīs: sed eis mortuis potuit lazaro indicante cogscē: ne falsū sit qd ait p̄pha: abraā nesciuit nos. P̄nt et ab angel⁹ q reb⁹ q̄ agūt h p̄sto sūt audire aliqd mortui p̄nt etia aliq; q; necariū ē eos nosse: n̄ solū p̄rita: v; et futura spū dei reuelate cogscē. AVGV. d. q. euā. Per al legorā at h sic accipi p̄nt: vt in diuitē itelligat supbi iudeozū iqrates dei iusticiā: et suā volētes ostitū

margin notes on the right side of the page, including references to other parts of the text and commentary.

Purpura et byssus dignitas regni ei et auferet inquit a vobis regnum dei. epulatio splendida: iactantia legis est in qua gloriantur. pl. ad popaz elatōis abutētes ea: q̄s ad necessitatē salutis vtētes. **M**edicus autē noie lazarus qui interpretatur adiutor: significat indigētē: veluti gentile aliquē aut publicanū: qui tāto magis adiuuat q̄to min⁹ de suaz copia facultatū p̄sumit. **GRE.** in bo. Lazarus igitur vlcere plen⁹ gētilē pplm figurat. liter cepit: qui dū ad deū cōuersus pctā sua cōfite ri nō erubuit: huic vuln⁹ in cute fuit. Quid. n. ē peccator q̄fessio: nisi quedā vulnēz ruptio. sed lazarus vulnerat⁹ cupiebat saturari de mēsa diuiti: et nemo illi dabat: quia gentile quēq; ad cognitiōem legis admittere: supb⁹ ille popul⁹ despiciebat. et q̄a ea vba desinebat dō scia: q̄si mice cadebāt de mēsa. **AVG.** de que. euā. Canes autē qui vlcera paupis lingeāt nequissimi homines sunt amātes peccata: qui lata li qua etiā laudare nō cessant opa mala: que in se ali⁹ gemēs et cōfites detestabāt. **GRE.** in home. Nōdum. p̄ etiā solēt in sacro eloquio per canes predica tores intelligi: s̄m illud: Ligna canū tuoz ex inimicis ab ipō. **K**anū etenī lingua vuln⁹ dum ligat curat: q̄ doctores sancti dū in cōfessioe peccati nostri nos instruūt: quasi vuln⁹ mentis per linguā tangūt. **D**i ues autē sepult⁹ est in inferno: in sinū vero abrae lazarus ab angelis duct⁹ est. i. in secretā requiē. de qua veritas dicit: **A**usti veniēt ab oriēte et occidēte: et recumbēt cum abraam et iacob in regno celoz: filij autem regni efficiēt in tenebris exteriores. **P**e lōgū quo autē ad videndū lazari oculos diues leuat: q̄a dum p̄ damnatōnis sue supplicia infideles in imo sinu: fideles quosq; ante diē extremi iudiciū super se in requiē attendunt: quozū post gaudia contēplari nullaten⁹ possunt. **L**onge vō est quod conspiciūt: quia illuc per meritū nō attingūt. **I**n lingua autēz amplī ardere ostendit: quia infidelis popul⁹ verba legis in ore tenuit: que opere seruare cōtempnit. ibi ergo amplī ardebit: vbi se ostēdit scire quod facere noluit. **A**braam autem filiū eum vocat: quē tamē a tormēto nō liberat: q̄n hui⁹ infidelis populi patres quia multos a sua fide deuiasse cōsiderāt: eos nulla compāssioe a tormētis eripiūt: quos tamē p̄ carnes filios recognoscit. **AVGV.** de que. euā. **Q**uicq; aut fratres quos habere dicit i domo patris sui: iudicos significat: qui appellati sunt quicq; quia sub lege detinebant que per moysen data est: qui quicq; libros cōscripsit. **CHRY.** Uel habuit quicq; fratres. i. quicq; sensus quib⁹ ante seruierat: et ideo lazarus a mare nō poterat: quia illi fratres nō amāt paup̄tas. **I**lli te fratres in hec tormēta miserunt: saluari nō possunt nisi moriantē: alioquin necesse est vt fratres habitēt cum fratre suo. **S**ed quid querit vt mit tam lazari: habēt moysen et pphetas. **M**oyses lazarus pauper fuit: maiores diuitias esse arbitrat⁹ pauperatē christi q̄ diuitias pharaonis. **H**ieremias in lucū missus pane tribulatiōis vescēbat: et oēs pphē istos fratres docēt: sed isti fratres saluari nō possūt nisi aliquis ab inferis resurrexerit. **I**sti enī fratres anteq̄ christ⁹ resurgeret: me ducebāt in mortē. ille mortu⁹ est: sed isti fratres resurrexerūt. nunc oculus meus christū videt: auris eum audit: tact⁹ amplectitur. **E**cce autē qd dixim⁹: locū determinam⁹ mar

tionem et manicheo qui destruit vetus testamentum. **V**ide ergo quid dicat abraham: si moysen et prophetas non audiuit. q. d. Bene facis eum qui resurrecturus est expectado: sed in illis christus loquitur: si illos audies: et illu auditurus es. **GRE.** in home. **J**udaic⁹ autē popul⁹ quia moysi verba spiritaliter intelligere contempnit: ad eum de quo moyses locutus fuerat nō puenit. **AMBRO.** Uel aliter: Lazarus est pauper in seculo: sed deo diues. neq; enī omīs sancta paupertas aut diuitie criminose: sed sicut luxuria infamat diuitias: ita paupertatē cōmēdat sanctitas. **S**ive apostolic⁹ aliquis paup in verbo: locuples in fide: q̄ veram teneat fidem: verborū infulas nō requirit. **C**ui similit̄ illū puto: qui cecus sepius a iudeis: vlcera sui corpis lambēda quibusdā velut canibus offerebat. **B**eati canes in quos vlcēz talū distillat humor: vt impleat cor: quo custodire domū: seruare gregē: cauere assuescā lupos. et quia panis verbū est: fides autēz verbi est. mice velut quedā dogmata fidei sunt mysteria. s̄ scripturarū. **A**rriani autē qui societate potentie regalī affectat: vt impugnet ecclesie veritate nonne tibi vidēt in quadā purpura et bysso iacere qui cum p̄ veris fucata defendāt: diuitib⁹ abūdant sermonib⁹. **D**iuēs heresis euēgelia multa cōposuit: et paup fides hoc solū euāgelium tenuit qd accepit. **D**iuēs philosophia plures sibi dōs fecit: paup ecclesie vnū deū nouit: nōne ille vidēt egene diuitie: et redū dare paupertas. **AVGV.** de q̄. euā. **A**lii etiā itelligi pōt illa narratio: vt lazari dñm significare accipiam⁹ iacētē ad ianuā illi⁹ diuitis: qz se ad aures sup̄bissimas iudeoz: incarnatōis hūilitate deiecit: et piēs saturari de micis q̄ cadebāt de mēsa diuitis. i. q̄rēs ab eis vel mima opa iusticie q̄ sue mensē. i. sue ptati p̄ supbiā nō usurparēt: q̄ opa quīs mima et sine disciplina pseuerantie vite bone: saltē in dū vlcasi facerēt: sicut mice de mēsa cadere solent. **U**lcera passioēs sūt dñi. **C**anes q̄ ea lingeāt: gētes sūt quos immūdos iudei dicebāt: et tñ passioēs dñi in sacra mētis corpis et sanguis ei⁹ p̄ totū iam orbē suauitate deuotissima lambūt. **S**in⁹ abrae intelligit secretū patris quo post passioem resurgēs assumpt⁹ est dōminus: quo enī portatū ab angelis ideo dictū puto: quia ipsam receptioem qua in secretū patris accessit: angeli annūciauerūt discipulis. **L**etra s̄m superiorē expositioem accipi possunt: quia secretū patris bene intelligit: vbi etiā ante resurrectioem iustozum anime viuūt cū deo. **CA. XVII.**

Et ait ad discipulos suos: **I**mpossibile est ut nō ueniant scādala. **T**e autē illi per quē ueniūt. **U**til⁹ est illi si lapis molaris imponat circa collū eius: et p̄ciatur in mare: qz ut scādalizet unū de pusillis istis.

THEO. Quia pharisei erantes auari conuitiabatur christo de paupertate predicati: induxit parabolā diuitis et lazari. **D**einde cū discipulis cōfert de phariseis indicās eos scismaticos et diuine vie impeditores esse. vnde dicit: **E**t ad discipulos suos ait: **I**m

nō tanq̄ tota fides solū hoc possit: sed q̄a hoc car-
nalib⁹ magnū videbat p̄g eminētiā corpis. **BED.**
vel fidē perfectā oīs hic grano synapsi opat: eo q̄
sit in facie humilis: et in pectore seruēs. **Mystice** at
p̄mōū cui⁹ color sanguineo fruct⁹ et virgulta ru-
bent euāgelii crucis exp̄mit que p̄ fidē ap̄loꝝ de gē-
te iudeoꝝ in qua velut in stirpe generis tenebatur:
verbis p̄dicatōis eradicata et in mare gentiū plāta-
ta est. **AMB.** Vel hoc dicit quādo fides spiritū et
claudit immūdū. nā fruct⁹ moꝝ p̄mo albet in flore q̄
inde iam format⁹ erutilat: maturitate nigrescit. dia-
bol⁹ quoq; ex albeni angelice flore nature et p̄tate
rutilāri p̄uaticatōne deiecit⁹: retro inboruit odore
p̄onit. **CHRY.** Moꝝ etiā diabolo aptabis. nam
sicut moꝝ frondib⁹ vermes alunt: sic diabol⁹ p̄ cogi-
tatōnes exortas ab eo: alit nobis vermē p̄petuā: sed
hanc moꝝ potest fides ab animab⁹ nostris euellere
et in abyssum demergerē.

**Quis autē uestrū hñs seruū aran-
te aut pascentē boues qui regresso
de agro dicat illi statim trāsi: et recū-
be: et nō dicat: para q̄ cenē: et p̄cinge
te: et mitra mibi: donec manducē et
bibā: et post hec tu māducabis: et bi-
bes?** **Quid grām habet suo illi:**
quia fecit que ei impauerat? **Non
puto.** Sic et uos cū feceritis omnia
q̄ p̄cepta sūt uob̄ dicite sui inutilef su-
mus. **Qd̄ debuim⁹ facere fecimus.**

THEO. Quia fides p̄p̄m possessore facit diu-
ni mādatorū obseruatore: uiuificis eū exomans
opibus: et inde videbat hoiem incurere posse sup̄-
be uitiū. unde p̄monuit oīs ap̄loꝝ: ne sup̄biant in
uirtutib⁹ suis p̄ exemplū cōueniēs dicēs: Quis autē
reba. str. ar. a. aut bo. pas. qui regres. de agro di. illi:
tra. et recūbe. **AVGV.** de que. euā. **Uel aliter:**
Dicit ergo fidē p̄tissime ueritatis plerisq; nō intel-
ligētib⁹ uideri potest domin⁹: discipulis suis nō ad-
id qd̄ petierāt respōdisse. **Difficile autē mibi appar-
uit intelligam⁹ et fide in fidē. I. et fide ista qua mi-
nistra oeo: in eā fidē significasse trāsseri ubi fruā-
tur oeo. Augētib⁹ enī fides cū p̄mo uerbis p̄dicatib⁹
ocinde reb⁹ apparētib⁹ credit⁹: sed illa cōtemplatio
summā quietē habet: que in eterno dei regno retris-
bitur. Sama uero quies illa premiū est iustozū la-
borū qui ecclesie administratōe pagunt: et ideo q̄s
uis in agro arēt seruus aut pascat: hoc est in uita se-
culari: uel terrena uerfet negocia: uel stultis homini-
bus tanq̄ pecoribus seruiat: opus est ut post illos
labores domi ueniat: hoc ē ecclesie societ. **BED.**
Uel seru⁹ de agro egredit⁹: cum intermisso ad tem-
pus opere predicādi ad consciētā doctoꝝ recurrit:
sua seculi acta uel dicta retractās: cui nō statim oīs
dicit: Trāsi de hac uita mortali. Recūbe. i. in eterna
fide beate uire fouere. **AMBRO.** Intelligit enī
quia null⁹ recūbit nisi ante trāserit. deniq; et moy-
ses ante trāsiuit ut magnū uisum uideret. **Sicut et****

go tu nō solū dicis seruo tuo Recūbe: sed erigis ab
eo aliud ministeriū: ita nec in te patitur dominus
uuius uisum esse operis et laboris: quia dum uiuim⁹
debem⁹ semp̄ operari. unde sequit⁹: **Et non dicat ei:**
para quod cenem: et p̄cinge te: et ministra mibi do-
nec manducē: et bibam? **BED.** Subj parari quod
cener: hoc est post labore aperte locutōnis humili-
tatem quoq; cōsideratōnis p̄pe exhibere: tali cena
domin⁹ pasci desiderat. p̄cingi autē est mentē humi-
liatā ab omnib⁹ fluctuantū cogitationū finibus q̄
bus operū gressus impediri solet cōstringere. nam
qui uestimēta p̄cingit: hoc agit ne incedēs in uolua-
tur ad lapsum. **Ministrare uero deo: est absq; gra-
tie eius auxilio nihil uiriū habēti profiteri. AVG.**
de que. euan. **Administratib⁹ etiā hoc est euāgelizā-
tibus seruis suis māducate et bibit domin⁹ cōfessio-
nem et fidē gentiū. Sequit⁹: Et post hoc manduca-
bis et bibes. **BEDA: q. d.** Post q̄s tue predicatōis
opere delectat⁹: necq; compūctōis epulis fuero re-
fectus: tūc demū transies et eternis mee sapiētie da-
pib⁹ in eternū reficietis. **CIRYL.** Docet autē do-
minus q̄ ius potestatis dominice: quasi debitam
subiectōem requirit a famulif: cui⁹ sudit: **Uicq; gra-
tiam habet seruo illi: quia fecit que sibi impauerat.**
Non puto. per hoc moꝝ superbie tollitur. **Quid**
superbis ignoras: q̄ si nō persoluis debitū: piculuz
imminet. **Si uero persoluas: nullā gratiā facis: sū-
illud pauli. Si euāgelizauero nō est mibi gloria: ne-
cessitas enim mibi est: ueh mibi si nō euāgelizauero.**
**Considera ergo q̄ qui apud nos domināf: non re-
ferit gratias: cum aliqui subditorū statuta sibi p̄fer-
quūtur obsequia: sed ex beniuolētia sepius suoā p̄-
nocantes affectū: maiorē eis appetitū seruiēdi ag-
generant. Sic et deus petit quidē a nobis famula-
tum iure seruitiū. uerū quia clemēs et bonus est: ho-
nores laboratib⁹ pollicet: et supereminet sudoribus
subiectozū beniuolētie magnitudo. **AMB.** Non
ergo te iactes si bene seruisti: quod facere debuisti.
**Obsequif sol: obtempat luna: seruiūt angeli: et nos
ergo non a nobis laudem erigamus. unde conclus-
dens subdit: Sic et uos cum omnia benefeceritis: di-
cite: Quia serui inutiles sumus: quia quod debui-
mus facere fecimus. **BED.** Serui qd̄ quia p̄cio
empti inutiles: q̄ oīs bonoz n̄oz nō idiget: v̄ q̄
nō sunt adigne passiōes h̄ t̄pis ad futurā gloriā.
**Hec igit est in hōib⁹ fidei p̄fectio: si oibus que sunt
p̄cepta impletis: imperfectos esse se nouerint.********

**Et factū est: dū iret iesus i hieru-
salē trāsibat p̄ mediā samariā et galī-
leā. Et cū ingrederet quoddā castel-
lum occurrerūt ei decē uiri leprosi.
Qui steterūt a lōge et leuauerūt uoces
dicētes: Jesu p̄ceptor: miserere nri
Quos ut uidit dixit: Ite ostendite
uos sacerdotibus. Et factū est dū
irent: mūdati sunt. Un⁹ autē ex illis
ut uidit quia mūdatus est: regressus ē**

.d. 12.

CIRYL. Cū saluator ī sermonib⁹ quos ad alios dī
 nēbat: frequēter regnū dei meminisset: ob h̄ phari
 sei cū deridebāt. vñ dicit: Interrogat⁹ autē a phari
 sei: qñ venit regnū dei qñ irrisorie dicerēt: añq̄ ve
 niat regnū de quo loq̄ris: mors crucis te occupabit
 oīs autē patiam ostēdens: icrepat⁹ nō icrepat: s̄ pos
 ritas malos exītes suo non dedignat⁹ rīso. Sequit⁹
 enī: Vidit eis ⁊ dicit: Nō venit regnū dei cū obser
 uatione. q. d. nō gratis de tēporib⁹ q̄bus iterū insta
 bit tēpus regni celozū. **BEDA:** Illud. n. tēpus ne
 q̄ ab hoībus neq̄ ab angelis pōt obseruari: sicut tē
 pus icarnatōis pphetaz: vaticinijs ⁊ angeloz ē ma
 nifestatū pconijs. vñ subdit: Neq̄ dicit: Ecce h̄: aut
 ecce illic. Uel aliter: Interrogat⁹ de tēpore regni dei
 q̄ sicut isra dicit: Existimabāt q̄ venīere hierosoly
 mam oīs: cōfestim regnū dei māifestare. vñ oīs
 rīder: q̄ regnū dei n̄ venit cū obsuatoe. **CIRYL.**
 Solū autē ad vtilitatē cuiuslibet hoīs eē fatec̄ illud
 q̄ subdit: Ecce. n. regnū dei itra vos ē. i. i vestris af
 fecib⁹ ⁊ i ptate vestra id cape. pōt ei qlibet hō iusti
 ficat⁹ p fidē christi: ⁊ virtutib⁹ ornat⁹ regnū obtine
 re celoꝝ. **GRE. nazan.** Uel forsitā regnū nobis i
 stitū: dicit in dūta aiabus nris leticiā p spīritū sanctū
 ea enī ē velut imago ⁊ arra gemis leticie: q̄ i futu
 ro seculo sanctorū aīe gaudet. **BEDA:** Uel regnū
 dei seipm dicit itra illos positū: hoc ē in cordib⁹ eo
 rum per fidem regnantes.

**Et ait ad discipulos suos: Veni
 ent dies qñ desideretis uidere unū
 diē filij homis ⁊ nō videbitis. Et di
 cēt uobis: Ecce hic: ⁊ ecce illic. Nō
 lite ire: neq̄ sectemī. Nā sicut ful
 gur coruscās desub celo: i ea q̄ sub
 celo sūt fulget: ita erit fili⁹ homis in
 die sua. Primū at̄ oz illū multa pa
 ti: ⁊ reprobari a generatiōe hac.**

CIRYL. Quia dñs dixerat: Regnū dei itra vos ē:
 voluit discipulos eē patos ad patiam: vt effecti stāe
 nūi itrare valeāt regnū dei. pdicit ergo eis: q̄ añq̄
 de celo veniat: i fine seculi psecutio irruet sup eos.
 vñ dicit: Et ait ad discipulos suos: Veniēt dies qñ
 desideretis uidere unū diē filij homis: ⁊ n̄ videbitis.
 significās q̄ tāta erit psecutio: q̄ unū diē ei⁹ uidere
 cupiāt: ill⁹. s. tēporis: quo adhuc cōuersabant cum
 christo: sane iudei christū multis angustiauerūt im
 ppetris ⁊ iniurijs: s̄ i cōpatiōe maloz: maiorū mīo
 ra eligēda vident. **THEO.** Tūc enī absq̄ sollicitu
 die viuēbāt: christo eos pcurāte ⁊ ptegete: s̄ futuz
 erat qñ christo absente traderēt piculis: ad reges ⁊
 pncipes ducti: ⁊ tūc temp⁹ p̄mū cuperēt qñ trāquil
 lit. **BEDA:** Uel diē christi dicit regnū dei qd̄ spe
 ram⁹ futurum. ⁊ bñ dicit unū diē: q̄ i illa bñtūdis
 gloria tenebrāz interruptio nulla ē. bonū ergo ē diē
 christi desiderare: nec tñ magnitudine desiderij nō
 bis sōnia fingē debem⁹: qñ istet dies dñi. vñ sequit⁹:
 Et dicit vobis: Ecce hic: ecce illic. nolite ire: neq̄ se
 ctemī. **EVSE. q. d.** Si adueniēte antichristo fa
 ma de eo volet: quāsi a pparuerit christ⁹: nō egredia

mini: neq̄ sequamini: nā ipossibile ē cū q̄ semel i ter
 ra visus ē: iterū i angulis ire ouersari. **Erit** igit h̄ d̄
 quo dicit nō ver⁹ christ⁹: manifestū enī signū san
 cti aduētus saluatoris nostri: h̄ ē q̄ subito totū or
 bē claritas ei⁹ aduētus replebit. Nā sicut fulgur co
 ruscās de ce. i ea q̄ sub ce. sūt fulget: ita erit fili⁹ hoīs
 i die sua. Nō ei apparebit sup terrā ambulās: sicut
 quidā hō cōmunis: s̄ vniuersaliter irradiabit: ostēdē
 cunctis iubar pprie deitatis. **BEDA:** Et pulchre
 ait: Coruscās desub celo. q̄ iudiciū sub celo: h̄ est in
 aeris medio geref: scdm̄ illud apostoli: Simul rapi
 emur cū illis i nubib⁹ obuiā christo i aera. Si autē
 dñs i iudicio sicut fulgur apparebit: null⁹ tūc i sua
 mēte latere pmitit⁹: q̄ ipō iudicis fulgore penetraf
 pōt aut hec dñi rīso ⁊ de illo ei⁹ aduētū quo quo
 tidie venit i ecclesia accipi. Intantū ei sepe heretici
 turbauerūt ecclesiā: dicēdo i suo dogmate fidē xp̄i
 manere: vt fideles illoz tēporū desiderarēt dñm vel
 vno die si fieri posset redire ad terras: vt p seipsum
 quō se habeat fidei veritas itimaret: Et nō videbitis
 inq̄: qz nō ē opus corpali visione dñm redibere: q̄a
 semel p vniuersū mūdū euāgelij vigorē exhibuit.

CIRYL. Opinabāt at̄ discipuli q̄ vadēs hierosoly
 mā: statū ostēderet regnū dei. Hāc igit opinionē refe
 cās notū facit eis: q̄ pmo dicebat cū salubre passio
 nē sufferere: deide ad patrē ascendē: ⁊ desup fulgere:
 vt orbē terrarū i iusticia iudicet. vñ subdit: Primū
 autē oz illū multa pati: ⁊ repro. a gene. hac. **BEDA:**
 Generationē nō tñ iudeoz: verū etiā oīm reprobo
 rū appellat: a q̄bus etiā nūc fili⁹ hoīs i corpe suo: h̄
 ē i ecclesia multa patit⁹ ⁊ reprobat⁹. Inserit autē de
 sua passioe loquēs de gloria sui aduēt⁹: vt dolorem
 passiois spe pmissē clarificatiōis mitigarēt: simulq̄
 seipos pararet: si gloriā regni diligerēt: mortis non
 horere periculum.

**Et sicut factum ē i dieb⁹ noe: ita
 erit ⁊ i dieb⁹ filij homis. Edebāt et
 bibebāt: uxores ducebāt: ⁊ dabant
 ad nuptias usq̄ i diē q̄ itrauit noe i
 archā: ⁊ uenit diluuiū ⁊ pdidit oēs.
 Siml̄r sic factū ē i dieb⁹ loth. Ede
 bāt ⁊ bibebāt: emebāt ⁊ uēdebant:
 plātabāt ⁊ edificabāt. q̄ die at̄ exijt
 loth a sodomis: pluit ignē ⁊ sulphur
 de celo: ⁊ omēs pdidit. Scdm̄ hec
 erit q̄ die fili⁹ homis reuelabit.**

BEDA: Aduētū dñi quē fulguri cito trāsuolati
 compauerat: nūc compat diebus noe ⁊ loth: qñ re
 pētinus mortalib⁹ supuenit iteritus. vñ dicit: Et si.
 fa. ē i dieb⁹ noe: ita erit i die filij homis. **CHRY.**
 Quia enī tūc nō crediderūt cōminatorū v̄bis: passi
 sūt repēte reale iudiciū. coz aut incredulitas ex aīa
 lēta pcedebat: nā q̄cumq̄ vult aliq̄s ⁊ intēdit: ea ē
 expectat. vñ seq̄: Edebāt ⁊ bibebāt: uxores ducebāt
 ⁊ da. ad nuptias usq̄ i diē q̄ itrauit noe i arcā. ⁊ ve
 nit diluuiū: ⁊ pdidit oēs. **AMBRO.** Bñ cam di
 luuij de nostris asserit: pcessisse peccatis: qz de⁹ ma

quies. **AMB.** Dñi nocte dicit: qz añ christi hora te
nebari e: eo q pectorib? hoim tenebras antichri
stus ifundat cu dicat se ee christu. christ? aut sicut
fulgur conuiscis fulget: vt i illa nocte resurrectionis
gloria videre possim? **AVG.** de que. euā. vel in il
la nocte dicit: hoc e i illa tribulatoe. **THEO.** Ul
inopinatū docet ee christi aduentū: que futurū esse
noctū docemur. **Lū** aut dixisset diuites vix saluari:
vidit q nec oēs diuites pereūt: nec oēs paupes sal
uant. **CIRYL.** Per duos. n. exites i vno lecto vi
det designare diuites qescetes i mudanis delitijs:
lect? naqz signū qetis e: n aut qcuqz diuitijs affluūt
sūt ipit sed aliqz e pbus z i fide elect? hic aut assu
met. Alter vero q talis n existit dimittet. Descēdens
enī oīs ad iudiciū mittet angelos suos q ceteris in
terra derelictis penā passuris sanctos z iustos ei ad
ducet: sicut illud apostoli: Rapiemur i nubib? obuiā
christo i aera. **AMB.** Vel ex vno strato ifirmita
tis huane vñ? relinqt. i. iproba: alter vō assumit. i.
rapit obuiā christo i aera. Seqz: Due erūt molē. in
vno vna assumer? z altera relinqt. **CIRYL.** Per
molētes inuere videt paupes z pssos laboribus: ad
qō etiā pmet qō subdit: Duo i agro. vñ? assumet? z
alter relinqt. In his enī modiciū differt: nā bi sarci
nā paupatis virilitē sustinet: vitā agētes honestā z
būilē q assumet. bi vero sūt ad pphana pmpriū
mi q relinqt. **AMB.** Vel p molētes significari
videt q ex occultis alimēta querūt. z i apertū ex ip
ferioab? pferūt. Et forasle mudus iste pristinū est:
aīa aut nra velut quodā carēe icludit corpali. In h
ergo pntino vel synagoga: vl aīa obnoxia delicti tri
ticū molēdo madesactū z graui hūoze corruptū nō
pōt iteriora ab exteriorib? separe: z iō relinqt: qz e?
similago displicuit. At vō sancta ecclesia vel aīa nul
lis maculata cōtagijs delictoz q tale triticū molit.
qō sol eterni calore toridū bonā simlaginē de pe
ntrabit? hoim deo offert. Qui sint at agricolē: pos
sum? regere: si aduertamus duas mētes ee i nobis:
enī exterioris homis q corūpit: aliā iterioris q per
sacramētū renouat. Isti igit sūt operātes i agro no
stro: quāz altera bonū fructū diligentia dat: altera
amittit i curia. Vel duos populos iterptemur in h
mūdo q agro companē: quoz alter q ifidelis e relin
quit. **AVG.** de que. euā. Vel tria genera hoim h
videt significari: vñ? eoz q oclū z qetē eligūt: neqz
negocijs secularib? neqz ecclesiasticis occupati: q il
loz qes lecti noie significata e. alterū eoz q i plebi
bus cōstituti regunt a doctorib?: agētes ea q sūt h?
seculi: quos z fermiariū noie significauit: qz cōsilijs p
larozū regis expedit: z molētes dixit: qz tēporaliuz
eozē negocioz atqz circuitū vertūt: qsi tñ i vno mo
lētes dicit: inquātū de istis reb? z negocijs suis pre
bet vñ? ecclesie. Tertiu gen? e eoz q opant i eccle
sie mysterio tāqz i agro dei. In his ergo trib? generi
bus bina sūt rursus genera hoim i singulis: quoz
aliqz ecclesia pmanēt q assumit: aliqz cadūt q relin
quunt. **AMB.** Nō enī iniqu? e de?: vt pares stu
dis i societate viuēdi: atqz idisereta actuum qlitate
meritoz remuneratiōe discernat. Nō at merita ho
minū copule vsus erequat: qz n oēs qz adoniunt es
ficiūt: sed q pserauerit vsqz i finē: hic salu? erit.
CIRYL. Quia ergo dixit q quidā assumerent: vtili

ter z bñ inqrit discipuli: quo assumerēt. vñ sequit:
Ridentes dicit illi: Ubi dñe? **BEDA:** Duo aut
saluator iterrogat? vbi. s. sint boni assumendi: z vbi
mali reliquēdi vñ? dixit: aliud subitelligēdū reliqz.
vñ seqz: Qui dixit eis: Ubicūqz fuerit cor. il. cōgrē. z
aqlē. **CIRYL.** q. d. sicut delecto cadauere aues q?
rū pabulū sūt carnes ad illud cōueniūt: ita cū vene
rit fili? homis: tūc oēs aqlē. i. sancti cōcurrēt ad eū.
AMB. Justoz enī aīe aqlis companē: eo q alta
petāt: hūilia derelinquāt: z lōgeuā ducere seruntur
eratē. de corpe aut dubitare nō possum?: maxime si
meminerim? q a pilato ioseph corp? accepit: Nō
ne tibi videt aqlē circa corp? mulieres apostolor?
qz cōuent? circa dñi sepulturā: Nōne tibi videt
aqlē circa corp? qñ veniet i nubib? z videbit eū oīs
ocul?: Est etiā corp? de quo dicitū ē: Caro mea ves
re ē cib?. Circa hoc corp? aqlē sūt: qz circūvolāt spiri
talib? alis. Sūt etiā circa corp? aqlē q credūt iesum
christū i carne venisse. Est etiā ecclesia in qua p bas
ptismi grām renouamur. **EVSE.** Ul p aqlas mor
tua aīalia depascētes pncipes h? seculi denotant:
z eos q tunc tēporis sanctos dei psequuntur penes
quos relinquent assūptiōis idigni: q corp? vel cas
dauer dicunt: vel punitrices virtutes q fracture sūt
ipioz hic p aquilas denotant. **AVG.** de cō. euan
ge. Nec aut q lucas hic ponit: nō i eo sermōe i quo
matthe? vel recordat poccupādo vt pri? cōmemor
raret: que post a domino dicta sunt: vel bis a domi
no dicta facit intelligi. **CA. XVIII.**

Dicebat aut z pabolaz ad il
los qm oz semp ozare z nō
deficere: dicēs: Iudex qui
dam erat i quadā ciuitate: q deū nō
timebat: z hominē n reuerbatur.
Uidua aut quedā erat i ciuitate illa
z ueniebat ad eū dicēs: Iudica me
de aduersario meo. Et nolebat per
multū tēpus. Post hec aut dixit in
tra se: Et si deū nō timeo nec homi
nē reueroz: tñ qz molesta ē mibi hec
uidua iudicabo illā: ne in nouissimo
ueniēs sugillet me. Ait autez dñs:
Audite quid iudex iniquitatis dicit:
De? aut nō faciet uindictā electoz
suozū clamātū ad se die ac nocte: z
patientiā habebit i illis? Dico at uo
bis: qz cito faciet uindictā illorum.
Uerū tamen filius hominis ueniēs
putas iueniet fidē in terra.

THEO. Postqz erūnarū z periculozū dñs memi
nit: subdit horū remediū: qō ē oratio iugis z pmedi
tata. vñ dicit: Dicebat aut z para. ad illos: qm opoz
tet semp ozare: z nō deficere. **CHRY.** Qui te rede

te coaret. nā sequit̄: Pharise⁹ au. stans hec apud se orabat. **THEO.** Per h̄ q̄ dicit Stās: elatum ei⁹ animū notat: ipo. n. habitu sup̄bissimus videbat. **BASI.** Dicit aut̄: Apud se orabat: quasi nō apud deū: q̄ ad seipm̄ redibat p̄ peccatū sup̄bie. Sequit̄ enī: De⁹ gr̄as ago tibi **AVG.** de ver. do. Nō reprehēdit: q̄ deo gr̄as agebat: sed q̄ nihil sibi addi cui p̄cedat. Ergo iā plen⁹ es: iā abūdas. nō est quare oī cas: Dimitte nobis debita nostra. Quis ē igit̄ q̄ impune obpugnat gr̄am: si reprehēdit q̄ sup̄be agit gr̄as: Audiāt q̄ dicūt: De⁹ me hominē fecit: ego me iustū facio. Peior⁹ ⁊ detestabilior phariseo q̄ superbe iustū se dicebat: sed tñ iude gr̄as deo agebat. **THEO.** Attēde autē serie oratiōis pharisei. Primo nō aḡ dicit q̄ ei aberāt: deinde subiūgit q̄ habebat. Sequit̄ enī: Quia nō sum sicut ceteri hoīm: raptores: iustit̄: adulteri. **AVG.** de ver. do. Diceret saltē sicut multi homines: Quid ē ceteri homines: nisi oēs peccet̄ ipm̄: Ego inq̄ iust⁹ sum: ceteri peccatores. **GRE.** xxiii. mor. Quatuor q̄ppe sūt species q̄bus omis tu mor: arrogātiū demōstrat: cū bonū aut a semetip̄s habere se estimāt: aut si sibi datū desup̄ credunt: pro suis se h̄ accepisse meritis putāt: aut certe cū iactāt se habere q̄ nō habēt: aut despectis ceteris singulāriter videri appetūt habere q̄ habēt. vñ ⁊ pharise⁹ hic bono sibi operū merita singulariter tribuit. **AVG.** de ver. do. Ecce aut̄ ex vicino publicano mā iocis erat ei timoris occasio. Sequit̄. n. Velut etiā h̄ publico. q. d. Ego sol⁹ sū. Iste de ceteris est. **CHRY.** Nō enī satianerāt contētū ei⁹ tota būana natura: sed ⁊ publicanū aggressus ē. moderat⁹ aut̄ peccat⁹: si publicanū excepisset. Nūc aut̄ vno verbo ⁊ absentes inuadit: ⁊ vulnera p̄ritis lacescit. Nō ē aut̄ gratia r̄u actio iunctiua aliorū. Si regatariis deo: ipe tibi tñ sufficias: nec te ad homines trāstēras: nec primū condēnes. **BASI.** Discrepat aut̄ elat⁹ a conuicia tōe sola habitudie. Is enī i alios vtiq̄ cōiūtijs: h̄ aut̄ tem se mēt̄ temeritate extollit. **CHRY.** Qui aut̄ alijs cōiūtijs: sibi ⁊ alijs multa mala facit: primo. n. auditiē reddit peiorē: q̄ si sit peccator: sit letior: criminis inuēto collega: si sit iust⁹: extollit: p̄ aliena cūmina inducūt: de se magna putare. Secō cōmunitatē ecclesie ledit. nō enī oēs audietes vituperāt eū solū q̄ peccauit: s̄ ritui christiano cōtūmētiā inne cūit. Tertio dei gloriā blasphemare facit: sicut enī recte agētib⁹ nomē dei gloriāficat: sic nobis peccantibus blasphemāt. Quarto eū q̄ audiuit obprobria cōfundit: ipudētiorē eū ⁊ aduersariū faciēs. Quinto statuit se pene obnoxii: reb⁹ platis q̄ sibi nō cōueniūt. **THEO.** Expedit aut̄ nō solū declinare a malo: sed etiā agere bonū. Et iō cū dixisset: Nō sū sicut adulteri: subiūgit p̄ oppositū: Jeiuo bis i sabbato. Sabbatū bi dicebat hebdomadā ad vltimā diē q̄e r̄is. Jeiuabāt. n. pharisei secūda ⁊ q̄nta feria. sic igit̄ ieiunia obiecit cōtra passionē adulterij: nam ex voluptate ē lascinia. Rapacib⁹ vero ⁊ iniustis oppo sūt de cimarū solutionē. Sequit̄ enī: Decimas do oīm q̄ possideo. q. d. Adeo rapinas ⁊ neq̄cias refu go: et etiā mea cōtribua. **GRE.** xix. mor. Ecce cui tatem cordis sui iustit̄ibus hostib⁹ p̄ elationē aperuit: quā frustra p̄ ieiunij ⁊ oratiōes clausit. Incaf sum munita sūt cetera: cū loc⁹ vñ de quo hosti pa

ret adit⁹ munit⁹ nō ē. **AVG.** de ver. do. Quere at̄ i verbis ei⁹: nihil iuenies q̄ deū rogauerit. ascendit quidē orare: noluit deū rogare: s̄ se laudare: ⁊ rogāti insultare. publicanū aut̄ cordis cōscientia remouebat: sed pietas applicabat. vñ sequit̄: Et publicanus a lōge stās nolē. nec oculos ad celū leuare. **THE.** Quāuis aut̄ publican⁹ stetit dicit: distabat tamē a phariseo tā verbis q̄ habitu: necnō ⁊ corde cōtrito. nā verebat̄ oculos leuare i celū: cēfens indignos visionis sup̄ne eos q̄ maluerūt bona terrena spectare ⁊ querere: necnō ⁊ pect⁹ tūdebat. vñ sequit̄: Sed p̄ci. pect⁹ suū. cor quodāmodō pungēs cā cogitatio num prauarū: necnō ⁊ excitās vt dormitās. vñ non aliud q̄ pp̄tiationē petebat. Sequit̄. n. Dicit̄: De⁹ pp̄titi⁹ esto mihi peccatorū. **CHRY.** Audiuit q̄ nō sum velut hic publican⁹: nec indignat⁹ ē sed cōpunctus. deterit ille vuln⁹: q̄rit hic medicinā. Nemo igit̄ tur illud frigidū p̄ferat verbū: Nō audeo: pudoro sum ap̄ire os. Talis reuerētia ē diabolica. Vult enī diabolus obserare tibi fores accessus ad deū. **AVG.** de ver. do. Quid igit̄ miraris si de⁹ ignoscit: q̄ ipse agnoscit: de lōgino stabat: deo tñ appropinquabat: ⁊ eū dñs de ppe attēdebat. **Excelsus.** n. dñs ⁊ humilia respicit: nec oculos ad celū leuabat vt respiceret: tremebat: cōscientia spem subleuabat: percutiebat pect⁹ suū: penas de seipso exigebat: propterea dñs cōfidenti p̄cebat. Audiuit superbū accusatorē: audiuit humilē reū: audi nūc iudicē dicentē: Amē dico vobis: descēdit hic iustificat⁹ i do. suam ab illo. **CHRY.** Seminos aurigas ⁊ duas bigas i stadio positas s̄mo p̄sens pponit. in altera quidem iusticiā cū sup̄bia: i altera peccatū ⁊ humilitatē. ⁊ vides bigā peccati sup̄are iusticiā: nō pp̄iis virib⁹: sed humilitatis cōiuncte. Illā vero deuictā nō fragilitate iusticie sed mole ⁊ timore sup̄bie. nam sicut humilitas p̄ sui eminētia peccati pōdus sup̄at: ⁊ fa liēs attingit deū: sic sup̄bia ob sui molē de facili iusticiā dep̄imit. si ergo plura facta strēnue geras: putas aut̄ te posse p̄sumere tota caruisti oratiōe. si vō mil le feras i cōsciētia facies reatuū: ⁊ h̄ solum de te cre das q̄ es ifim⁹ oīm: multā obtinebis añ deum fiduciā. Et iō sue snie cām assignās subdit: q̄ oīs q̄ se ex altat humili. ⁊ q̄ se humili. exalta. Humilitatis nomen multiplex ē. Est. n. quedā virt⁹ hūilitas: iuxta illud: **Do:** cōtritū ⁊ humiliatū de⁹ nō despicias. Est ⁊ humilitas ab erūnis: iuxta illud: Humiliauit i terra vitā meā. Est ⁊ humilitas a peccatis ⁊ sup̄bia ⁊ i fatia bilitate diuitiarū. Quid enī humili⁹ bis q̄ se submit tūt i diuitijs ⁊ potentatu ⁊ hec reputant magna. **BASI.** Similiter etiā ⁊ exaltari laudabilr̄ d̄tingit: q̄. i. nō humilia cogitas: sed mēs tua ē p̄ magnanimitatē i virtute erecta. Talis aut̄ aī celsitudo ē emi nētia i tristitijs: terrenorū contēptus: cōuersatio in celis. ⁊ videt̄ huiusmōi mēt̄s sublimitas eandē habere differentiā ad elationē: quā arrogantia parit: quā habet cōpūlētia corp̄s bñ dispositi ad inflati onē carnis cui⁹ ex hyd̄roposi tumet. **CHRY.** Dec igit̄ fast⁹ inflatio ab ip̄s celis pōt dep̄umere n̄ cas nentē: humilitas vero ⁊ ab ip̄a abyfso reatuū homi nem sublimare. hec enī p̄ phariseo publicanū salua nit: latronē añ apostolos i parad̄sum duxit. illa vero etiā i corporeā igressa ē potestātē. **Atex** si iuxta de

CHRY. Uel aliter: Auarū quidē dicere hūc p̄ncipi
 pon nō crebor: nā h̄ christ⁹ ei ip̄operat: tētatores
 autē mīme. **TYTVS.** Ergo cū dicit: magister bone
 qđ faciēdo ec. q. d. Bon⁹ es: dignare me n̄sō i eo qđ
 qđ docet⁹ sū vet⁹ testamētū: te tñ p̄stantiorē video.
 nō p̄mittentē terrā: sed p̄dicantē regnū celozū: Dic
 ergo mibi qđ faciēdo vitā eternā potero possidere:
 Intentionē igit̄ attēdēs saluator: qđ fides est via ad
 qđ: cū dicit̄ ille Quid faciā: hac q̄stione omīssa i
 notā fidei cū dicit. velut siq̄s iterrogaret medicū
 qđ comedat. ille onideret qđ deberet cibū p̄cedere: iō
 cū ad patrē remittit dicit: Quid me dicit bonū: nō
 qđ ip̄e bon⁹ nō eēt: erat enī bonū ex bono patre ger
 men: bon⁹ boni fili⁹. **AVG.** de cō. euā. Pōt autē
 rēden ostēdare aliqđ qđ scōs mattheū dicit: qđ me i
 terrogas de bono: qđ ad illud magis referri potest:
 quod ait ille querēs: Quid boni faciā: Ibi. n. r. bo
 nū nominat: r. iterrogatio ē. comodissime itelligit̄
 ut rēdēt: qđ me dicit bonū: r. qđ me iterrogas
 de bono: qđ ad illud magis referri pōt. **TYTVS.**
 bonūq; postq; docuit cognitionē dei subiūgit: Nā
 data nōti. q. d. qñ p̄i? deū noueris: tūc optie q̄res:
 qđ faciā. **CHRY.** Expectante autē p̄ncipe audire
 ch̄ristū dicit: Recedas a mādatis mosaicis r. meis
 attēdēdā mosaica cū mittit. vñ seq̄t: Nō occides. n̄
 mechaberis. **THEO.** p̄mo quidē lex ea corrigi
 ad qđ faciā? labim̄: vt mechari: cui? incētiniū ē iuris
 scōi r. naturalē: r. occidere: qđ imanis belua furor.
 Sed furtū r. falsū testimoniū culpā raro cōtingit in
 curare: sed r. grauiora illa existūt. r. iō scōdario fur
 tū r. falsū testimoniū ponit: vt rari⁹ fallētia r. lenio
 ra. Seq̄. n. Nō furtū facies. nō falsū testimoniū
 dices. **BASI.** Nō ē autē itelligēdū fures eē solum
 turbanī infozes: vel latrocinaēs i balneis. Sed r. si
 qđ dōces legionū statuti vel cōmissio sibi regimie ci
 uitanū gentiū: h̄ quidē furtū tollūt: h̄ vero vi ac pu
 bliā enagūt. **TYTVS.** Sed videas i nō agēdo p̄ce
 p̄tā cōsūtēre: qñ si mechar⁹ nō fueris: cast⁹ es. si nō
 fueris: boni nōl. si falso nō tēsteris: veridic⁹. Atten
 de raturē iā facile p̄ bonitatē statuētis. Nam mali
 fugiētes: nō boni exercitiū. q̄libet autē q̄es quolis
 deē facillio ope. **THEO.** Sed qđ i parētes omī
 ter: quāq; magnū sit crimē raro tñ accidit. p̄ oia
 ponit: Donozā patrē tuū r. matrē. **AMB.** Est autē
 donozā nō solū honorificētie: sed etiā largitatis. Do
 nozēti ē cōferre. p̄ meritis. Pasce patrē tuū: pasce
 matrē: si paueris: adhuc non reddidisti dolozes r.
 cruciat⁹ quos p̄ te mater passa ē. Alii debes qđ ha
 bes: cui debes qđ es. quātū iudiciū si pascat ecclesia
 quos tu pascere nolis. Sed dices: Quod erā pentis
 tus collarū? ecclesie mallē cōferre. Nō q̄rit deus
 donū de fame parentū: sed vt pascendos scriptura
 dicit parētes: ita pp̄ deū relinquēdos: si ipediāt de
 uote mētis affectū. Seq̄. Qui ait: Dec oia custodis
 in a tuū. mea. **HIERO.** Mentis adolescēs. Si ei
 qđ postpositū ē i mādatis: Diliges primū tuū sicut
 te ip̄m: ope cōplessit: quō postea audiens: Uade r.
 vide oia qđ habes: r. da pauperib⁹ tristis abscessit.
BEDA. Uel nō ē putādus eē mētus: sed simplici
 ter vt vixerit. s. exteri⁹ eē confessus: alioqñ nequaq̄s
 m̄e diceret: qđ iesus ituit⁹ eum dilexit eum. **TY
 TVS.** Oā dicit autē cōsequēter dñs qđ si aliq̄s vetus te

stamentū pegerit: p̄fect⁹ nō ē: sed deest ei sequi ch̄sti
 stū. vñ subdit: Quo audito iesus ait ei: adhuc vñū tñ
 bi deesse: oia q̄cunq; habes vende r. da paupibus: r.
 habebis thesau. i celo. q. d. Queris quō sit possidēda
 vita eterna: sparge facultates paupibus: r. obtinebis
 illā. Parua sūt qđ ipēdis: magna qđ recipis. **ATHA
 NA.** Nō enī mundū despiciētes putem⁹ grādia qđ
 dem abdicasse: qđ tota terra ē in compatiōe celi bre
 uissima: qua pp̄ si toti terre diaremur: ei abrenūciā
 tes: nihil dignū eēt i compatiōe regni celozū. **BE
 DA.** Quicūq; ergo p̄fect⁹ eē voluerit: oportet vēde
 re qđ bz: nō ex pte sicut ananias fecit r. saphira: sed to
 tū. **THEO.** vñ dices: Omia qđ habes. summā pau
 pertatē suadet. Siqđ enī restiterit: illi⁹ seru⁹ est. **B
 BASI.** Nō tñ docet facultates vēdere: eo qđ natu
 raliter sūt p̄aue: alioqñ creatura dei nō essent. vñ
 eas nō tāq; malas abijcere: sed disponere monuit. r.
 condēnatur aliq̄s: nō qđ eas possidet: sed qđ eis abs
 usus ē: quo sit vt facultatū scōm mādāta dei dispē
 satio: r. crimia deleat r. regnū cōferat. vñ subdit: Et
 da paupibus. **CHRY.** Poterat quidem de⁹ alere
 paupes: r. sine h̄ qđ nos miseremur coz: sed vult dā
 tes dilectiōe astrigi accipiētibus. **BASI.** Dicente
 autē dño: Da pauperibus: puto nō expedire cuiq; ne
 gligēter gerere sed oia diligēter disponere: p̄cipue p
 seipm: si ex pte se habeat. sin autē p̄ eos de q̄bus oīstat
 qđ fideliter r. prudēter disponat: maledict⁹. n. qui ne
 gligēter p̄ficit opa dñi. **CHRY.** Sed illud queris
 quō erogare cūcta paupibus p̄cedōis eē videt: pau
 lus autē absq; dilectiōe h̄ asserit eē imp̄fectū: sed val
 de cōsonat qđ subiūgit: Et veni seq̄re me. qđ onidit
 ex dilectiōe. In h̄ enī cognoscēt oēs qđ mei estis di
 scipuli: si dilectionē habueritis adiuuicē. **THEO.**
 Tu paupertate enī ceteras quoq; virtutes homines
 habere oportet. ob h̄ ait: Et veni sequere. i. in ceteris
 esto me⁹ discipul⁹: iugiter me sequaris. **CIRYL.**
 P̄ncips autē ille vini recētis capax nō fuit: vt⁹ yter
 existēs: sed tristitia rupt⁹ ē. vñ sequit̄. Dis ille audis
 tis cōtristat⁹ ē: qđ diues erat valde. **BASI.** Mer
 caroz: nō tristat i nudinis paciscēdo qđ possidet: acq̄
 rendo sibi opportuna. Tu vero tristaris: puluerem
 dāns: vt acquiras vitā beatam.

Vidēs at̄ iesus illū tristē factū di
 xit: Qđ difficile qđ pecunias h̄nt i re
 gnū dei intrabūt. Facili⁹ ē enī camelū
 p̄ foramē ac⁹ trāsire: q̄z diuitē intrare
 i regnū dei. Et dixerūt qđ audiebāt:
 Et qđ pōt salu⁹ fieri? Ait ill⁹: Que
 ipossibilia sūt apō hoies: possibilia
 sūt apō deū. Ait at̄ petr⁹: Ecce nos
 dimissim⁹ oia r. secuti sum⁹ te. Qui
 dixit eis: Amē dico vob: nemo ē qđ
 reliq̄t domū aut p̄ntes: aut fratres
 aut uxozē aut filios pp̄ regnū dei: r.
 nō recipiat multo plura i hoc tpe: r.
 i seculo futuro vitā eternā.

THEO. Preuides saluator ex passione sua discipulorum animos turbados: eis loque ante et passionis sue pena: et resurrectionis sue gloria predicat. unde dicitur Assumpsit autem iesus. xij. et ait illis: Ecce ascendo in celum. et omnia que scrip. sunt p. pph. de filio hominis. **BED.** Preuides enim quosdam hereticos futuros qui christum diceret legi: prophetisq. docuisse contraria omni die q. p. pphetar. p. sagia sue passionis et posteriori glorie sit celebrata pfectio. **CHRY.** Secorsum autem de passione cum discipulis cofert. No enim oportebat huc sermonem pluribus diuulgari: ne turbarent. Ob h. autem p. dicebat discipulis: vt exercitati p. expectatorem facti sustinerent. **CIRYL.** Et vt sciatur: quoniam passionem pronuntiat spontaneus ad ea accessit ne diceret: qualis in manus hostium incidit: qui nos permittebat saluare. unde seriatim ordinem passionis enarrat subdicens: Tradidit enim gentibus: et illudet et flagellabit et cospuetur. **CHRY.** Hoc isaias pdixerat dicens: Obtuli scapulas meas ad verbera: genas meas ad alapas: et faciem meam non diuertit a sputorum dedecore. Sed et crucis patibulum pdicit ppha cum ait: Tradidit in mortem aiam suam: et cum sceleratis reputatus est. unde et hic subditur Et postquam flagellauerit occidet eum. Sed et resurrectionis eius dauid pdicit dicens: No derelinques animam meam in inferno. unde h. subdit: Et tertia die resurgens. **ISIDO.** Admiror autem demerita querentium cur christus ante triduum resurrexit. si. n. resurgeret tardius quam pdixerat: impotente eest: celeri vero est summe virtutis indicium. Si que. n. cum sponderit suo creatori post triduum pfoluere debuit: eadem die satisfaciendum videri minus non fallace sed potius vt veridicum eum mirabimur. **CHRY.** etia q. no dixit se post tres dies resurrecturus sed die tertia. Dabes parasceue: habes sabbatum usque ad solis occasum: et post sabbatum resurrexit. **CIRYL.** Discipuli autem nodum nouerant ex q. pph. pdixerat: sed postquam resurrexit aperuit eis sensus: vt intelligerent scripturas. unde sequitur: Et ipsi nihil horum intellexerunt. **BED.** Quia enim discipuli eius vitam maxime desiderabant eius morte audire non poterant et quoniam non solum hominem innocentem: sed et deum verum sciebant: hinc nullatenus mori posse putabant. Et quia parabolas cum sepe loquentem audire consueuerant quoties aliquid de sua passione dicebat: ad aliud alioquin referendum esse credebant. unde sequitur: Erant autem verba istud absconditum ab eis: et non intelligebant que dicebant. Iudei vero quia in eius necesse conspiciuerant: q. de passione sua loqueretur dicens in ioban ne oportet exaltari filium hominis intelligebant. unde dicitur: Nos audiuiim ex lege quia christus manet in eternum: et quod tu dicis: Oportet exaltari filium hominis.

Factum est autem cum appropinquaret hiericho: cecus quidam sedebat secus uiam mendicans. Et cum audiret turbas pretercunte: interrogabat quid hoc esset. Dixerunt autem ei: quod iesus nazarenus transiret. Et clamauit dicens: Jesu fili dauid miserere mei. Et qui prei-

bant increpabant eum ut taceret. Ipse vero multo magis clamabat: fili dauid miserere mei. Stans autem iesus iussit illum adduci ad se. Et cum appropinquasset: interrogauit illum dicens: Quid tibi uis facias? At ille dixit: Domine ut uideam. Et iesus dixit ei: Respice. Fides tua te saluum fecit. Et confestim uidit: et sequebatur illum: magnificans deum. Et omnis plebs ut uidit: dedit laudem deo.

GRE. in home. Quia carnales adhuc discipuli non uolebant capere uerba mysterij: uenit ad miraculum. an eorum oculos cecum lumem recipit: vt eos ad fidem celestia facta solidaret. unde dicitur: Sa. e. autem cum appropinquaret. hic. ce. q. se. se. vi. medicas. **THEO.** Et ne in cessus domini esset iustitias: in uia fecit cecum miraculum: h. documentum disciplinis suis dās: vt in omnibus simus proficui: et nihil sit in nobis ociosum. **AVG.** de co. euā. Possent de appropinquaret quātū hiericho sic intelligere: vt iam inde egressi: prope tū adhuc essent ad eam ciuitatem: qd tū munus uisitate dicit. Sed tū uideri posset hoc dictum: quoniam mattheus egrediētib. eis ab hiericho dicit illuminatos duos eos qui iuxta uiam sedebant. De numero quidem nulla est quod si alii euāgelistay de uino tacuissent uini remiscens nā et marcus uini amēorat: cum et egrediētib. eis ab hiericho dicit illuminatos: et nomē dixit et p. vt itelligamus eum fuisse potissimum: aliter ignotum: vt merito ille notet et solus docet amēorare. Sed quoniam qui sequitur i euāgelio s. lucā: aptissime ostendit illud quod ipse narrat ad huc ueniētib. ipis hiericho factū eē: nihil aliud restat intelligere: nisi bis eē factū h. miraculum. semel i uino ceo: cum adhuc ueniret in illa ciuitate: itez i duob. cum egredere: vt illud uini lucas: aliter mattheus enarrat.

CHRY. Noluit autem erat ppls circa christum et cecus eum quidem non nouerat. sciebat autem effectum: et rapiebat p affectum: quod non hausit aspectum. unde subdit: Et cum autem tur. pte. inter. qd h. eēt. Et oculati quidem sim opione loquētib. Seq. Dixit. at. ei. q. ie. naza. transiret. Lec. uo. uera clamabat: alia docet: et alia pdicat. Naz seq. Et cla. di. ie. fi. da. mi. mei. Quis te docuit hec o homo: non plegisti libros p. uat. lumib. Unde igitur nostri lūiare mundi: uere omnes illuāt cecos. **CIRYL.** In iudaismo autem nutritus non ignorauit: q. de pgenie dauid de f. m. carne nascere: et ideo ei ut deo loquitur dicens: Miserere mei. hinc imitent qui in duo diuidunt christum: hic. n. christum tanquam deus adit: et filium dauid eum nomiat. **AVG.** autem instātia p. fessioe ei. Quidā. n. vt cofis tētē fidē p. fesset. Seq. Et qui p. i. cre. eū ut tace. Sed p. inhibitōes h. mōi nō impediēbat ei. audacia. **NOUIT.** n. fides omnibus repugnare: et in oia triūpha re. uile. n. est p. cultu diuino pudore deponere: naz si causa pecunie sunt impudētes: nonnulli p. aie salute nō decet bonā induere impudētiā. unde sequitur: Ipe uo mltoma. cla. fi. da. mi. mei. Sicut autem christi uox inuocatis in fide: et inuocates i fide respicit et ideo merito uocat cecum et accedere iussit. unde sequitur

Stas aut iesus iussit illum adduci ad se. et. f. q. p. fide eum tetigerat: appropinquaret et corpe. Appropinquate cecum dominus interrogat. Na sequit: Et cum app. iter. il. dices: Quid tibi vis facia: Dispensative interrogat: non quasi ignoras: sed ut sciret astates quod non petebat pecuniam: sed divinam efficaciam: et a deo. vñ sequit: At il. di. Do. et vide. **CHRY.** Uel quod calumniatores veritatis iudei possent dicere: ut in ceco nato: non est hic filius eius. voluit ut cecus consideret defectum nature: et tunc cogitaret gratie maiestatem. at ubi petitionis modum cecus explicuit: tunc cum summa maiestate precepit ei ut videret. vñ sequitur **Et dixit il. ie.** Respice. quod redudabat in crimine perfidie iudeorum: quod n. pphaz talia dixit: **Aspice tñ qd assuemat medicus ab eo cui collata est sanitas. Sequit. n. Si des tua te saluum fecit. Pro fide. n. vendit beneficia: diffundit enim gratia quam suscepit. Et sicut ab aliquo fonte hi quod de pnis vasibus modicum aquam hauriunt: hi vero maiorem multum fonte non distinguente mensuras: et sine fenestras que apertius magis vel minus splendor solis infundit: ita sine capacitate interioris haurit gratia: vertit autem vox christi in lucem laqueatis: erat enim verbum vere lucis. unde sequit: **Et cecus et ante beneficium fidei ostendit feruidam: et post beneficium benivolentiam obsequiavit. Sequit: Et seque. il. magnifici. deum. CIRYL.** Et quod per quod a duplici cecitate liberabatur: corporali. scilicet intellectu. neque enim glorificasset ut deum nisi vere vidisset: sed et alius factus est occasio glorificandi deum. **Sequit: Et ois plebs ut vi. de. lau. deo. BED.** Non solum per ipetrato munere lucis: sed et merito fidei ipetratis. **CHRY.** Hic autem necesse est querere cur christus demomachus quidem curatum sequi volente prohibet: cecum autem illuminatum sequente non prohibet: sed neutrum irrationale puto. illum enim mittit precor: et ex sua consistentia benefactoris predicet erat. n. excellens miraculum videre sane mentis effectus. **Cecus vero permittit sequi: quia hierosolymam ascendebat per crucem profectus: alium mysterium: ut recedente huius miraculi mentem: non existimaret eum infirmitate potius quam misericordia pati. AMB.** In hoc autem ceco typus populi gentilitatis qui sacramento dñico recepit amissi luminis claritatem. Nihil autem interest: vtrum in vno ceco medicina: an in duobus accipiat: quoniam et christus et iaphet noe filius originem ducens in duobus cecis duos generis sui predebat auctores. **AGRE.** in hoc. Uel cecus est genus humanum: quod in parte primo claritate supernae lucis ignorans: data naturae suae tenebras patitur. Hiericho autem interpretatur luna: quod dum mensuris momentis decrevit: defectum in se mortalitatis designat. Dum igitur conditor: non appropinquat hiericho: cecus ad lumen redit: quod dum diuinitas defectum nostre carnis suscepit: humanum genus lumen quod amiserat recepit. Qui ergo eterne lucis claritatem nescit cecus est. Si autem iam redemptorem credidit quod dixit: Ego sum via: iuxta viam sedet. Si vero credidit: et exorat ut eius lumen recipiat: iuxta viam sedet et medicat. Illi autem qui iesum venientem preceperunt: designat carnalium desideriorum turbas: tumultusque vitiorum: qui postquam iesus ad cor nostrum perveniat: dissipant cogitationem nostram: et ipsa nostra ordine conturbat. Ipse vero magis clamabat: quod quanto grauiori tumultu cogitationum premimur: tanto ordinem insistere ardenti debemus. **Autem autem adhuc turbas phantasmatum in ordine patimur: iesum aliquatenus transseuntem sentimus. Autem vero ordinem vehementer insistentem: oculus in corde figurat: et lux amissa reparatur. vel transire humani****

tatis est: stare diuinitatis. **Cecus igitur clamantem dominus transiens audivit: stans illuminavit: quia per humanitatem suam vocibus nostre cecitatis compatendo misit: sed lumen nobis gratie per diuinitatis potentiam infudit. Ad hoc autem requirit quid velit ut cor ad ordinem exeret. peti enim hoc vult: quod et nos petere et se cedere pronoscit. **AMB.** Uel interrogavit cecum ut crederemus: nisi confitentem posse saluari. **GREGO.** in bome. **Cecus autem a domino non aurum: sed lucem querit. Et nos non falsas diuitias: sed lucem queramus: quam videre cum solis angelis possumus: ad quam lucem via fides est. vñ recte ceco dicit: Respice: fides tua te saluum fecit. Qui videt et sequitur: quia bonum quod intellegit operatur. **AVGV.** de quod euan. Si autem hiericho lunam et ob hoc mortalitatem interpretamur: morti propinquas dominus iudeis solis lumen euangelii iussit serari: quos significauit ille vñ cecus quem lucas commemorat. a morte autem resurgens atque descendens et iudeis et gentibus: quos duos populos significare videtur duo ceci commemorati a mattheo. **CA. XIX.******

Et ingressus pabulabat hiericho. Et ecce uir nomine zacheus: et hic princeps erat publicanorum: et ipse diues. Et querebat uideri iesum quod esset: et non poterat preter turba: quia statura pusillus erat. Et precurrerens ascendit in arborem sicomorum ut uideret eum: quia inde erat transiturus. Et cum uenisset ad locum: suspiciens iesus uidit illum: et dixit ad eum: zachee festinas descende: quia hodie in domo tua ois me manere. Et festinas descendit: et excepit illum gaudens. Et cum uideret ois murmurabant dicentes: quod ad hominem peccatorem diuertisset. Stas autem zacheus dixit ad iesum: Ecce dimidium bonorum meorum domine do pauperibus: et si quid aliquem defraudauit reddo quadruplum. **Ait iesus ad eum: Quia hodie saluus domui huic facta est: eo quod et ipse filius sit abrae. Venit enim filius hominis querere et saluum facere quod perierat.**

AMBRO. Zacheus in sicomoro: cecus in via: quorum alterum dominus miserat expectat: alterum sue misericordie claritate nobilitat. de quo dicit: **Et ingressus iesus pabulabat. et ecce uir nomine zacheus. et hic erat princeps publicanorum. et ipse diues. Et hic princeps inducit publicanorum. Quis enim de se despectus quoniam ipse ueniet ad gratiam: cui ceteri ex fraude: et ipse quidem diues: ut scies ois diuites auaros. **CIRYL.** Sed zacheus in his moribus non traxit: sed factus est dignus participatione dei: qui cecos illuminat: et**

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible due to fading and angle.]

longiquos vocat. **TYTVS:** Pullulaterat aut in eo semē salutis: quia cupiebat iesum videre, vñ seq̄. Et querebat videre iesum quis esset. **Utpote** q̄ nūq̄ eum viderat: quia si vidisset oudū ias recessisset a nequicia publicana. **Siquis** enī iesum videt: non pōt nequiciis imozari. **Duo** aut̄ erāt impedimēta huic vidiō: nām retardabat eū popul⁹: nō tam virozū q̄ peccatorū: erat etiā parū statura. vnde sequitur: **Et** nō poterat p̄e turba: quia sta. pusill⁹ erat. **AMB.** Quid sibi vult q̄ nulli⁹ alteri⁹ staturā q̄ hui⁹ exp̄it vide ne forte malicia pusill⁹: aut adbc pusill⁹ fide. nō dū. n. p̄on⁹ erat cum ascēderet: nō dū viderat cēdit. **TYTVS:** Sed ille bonū adinuenit ingēs nām: nām p̄currēs in arborē ficomozū ascendit: et transeūtē iesum desideratū videbat. vnde sequit̄: **Et** p̄currēs ascendit. in arborē ficomozū vt videret illū quia inde erat trāsitur⁹. **Ipe** ergo solā vidiōnē desiderauit: sed qui nouit plus facere q̄ queram⁹ dedit ei supra id quod expectabat. **Et** cū venisset ad locū suspiciēs iesus vidit illū. **CIRYL** Vidit quidē bonis animā p̄mptissime nitentē ad sancte viuendū: et euz ad pietatē cōuertit. **AMBRO.** Caput eum se inuitat⁹ inuitat. vnde sequit̄: **Et** dixit ad euz: **Sachee** festinās descende: quia hodie in domo tua oportet me manere. **Sciebat** enī vberē hospitis sui esse mercedē: sed tamē nō vocem: inuitātis audi erat affectū. **BED.** Ecce aut̄ camelus deposita ibi sarcina per forāne acus trāsit: hoc est diues et publicanus relicto amozē diuitiarū: contempto sensu fraudum: benedictōem dñice susceptōis accepit. **Seq̄:** **Et** festinās descendit: et accepit illū gaudēs. **AMB.** Descit diuites nō in facultatib⁹ crimē h̄re: s̄ in his qui vti nesciūt facultatib⁹. **Nā** diuitie sicut impedi mēta sunt improbis: ita bonis sunt adiūmēta vtutū. **CHRY.** Sed cōsidera nimīa saluatoris bonitatē: **In**sonis cū fontib⁹ cōuersat⁹. **Fons** iusticie cū auaricia que est inā prauitatis īgressus domū publicā nullā ex auaricie nebula iūriā patit: sed fulgore iusticie auariciā delet. sed mordaces et criminationis amatores inuehi tētāt in his que ab eo siebāt. **Seq̄** tur enī: **Et** cū vide. om. murmu. dicen. qz ad ho. pec. ouertisset. **Ipe** dō inculat⁹ vt epulo et publicanorū amīc⁹ s̄nebat hec: vt cōsummaret p̄positū: qz et me dēmissi patiat⁹ sanie egrotorū: nō liberat a morbo: qd et tūc cōgigit: qm̄ cōuersus est publican⁹ et fact⁹ est melior. **Seq̄:** **Stās** aut̄ zache⁹ dixit ad iesum: **Ecce** omi. bono. meo. dñe do pau. et siqd ali. defrauda. red. q̄druplū. **Audi** mirabile: **Nōdū** didicē: et obediat. **Et** sicut sol p̄ radios infusus in domū non illu strar verbo sed ope: ita sol iusticie neq̄cie fugauit ca lignē: nā lux in tenebris lucet. **Quodlibet** at̄ vnitū est validū: diuisum aut̄ debile: et ideo biprit substātiā. **Est** aut̄ diligētī⁹ attēdēdū qd opes zachei nō soluz erāt iniuste: sed etiā ex patrimonio fuerūt q̄gregate aliqd qd poterat extora iniq̄ restitūē i q̄druplū sciebat. n. legē iubētē: restitūē in q̄druplū male ab lata: vt si lex nō terreat: dāna mitigēt. nō q̄ expectat zache⁹ legis cēstrā: ipe sibi iudex effect⁹. **THEO.** Si si subillū indagare velim⁹: nihil de p̄p̄is restabat facultatib⁹. **Dat.** n. medietate bonoz paupib⁹ et resti duo reddebat leās in quadruplo: nec solū hoc pmittēbat: sed faciebat. **Nō. it. ait:** Dabo medietatē et rez

stitūā quadruplū: sed do et reddo. **Et** christ⁹ illi salutē annūciat. **Seq̄:** **Ait** ie. ad eū: qz ho. sa. huic do. facta est. ipz zacheū significās affecurū fuisse salutē: p̄ domū habitatorē significās. **Seq̄:** **Lo** qz et ipse fili⁹ sit abrae. **Non. n. vocasset** abrae filiū inaiatā fabricā. **BED.** Fili⁹ aut̄ abrae zache⁹ dicit: nō q̄a de eius stirpe genitus: sed quia ei⁹ est fidē imitatus: vt sicut ille terrā domūqz paternā deseruit: ita iste boz na sua partiēdo pauperib⁹ relinq̄ret. **Pulchre** autē dicit: **Et** ipe. vt nō solū eos qui iuste vixerāt: s̄ et eos qui ab iniusticia respicūt: ad filios p̄missiōis pertinere delectet. **THEO.** **Non** aut̄ dixit qz fili⁹ erat abrae: s̄ qm̄ nūc est. nā pus quādo erat publicanorū p̄nceps: nullā similitudinē habēs ad abraā iustū: nō erat abrae filius. **Sed** quia murmurabāt quidā eo qz mozarēt cū viro peccatorē: ad p̄secēdos illos subdit: **Venit. n. fili⁹** hominis querere et saluū facere quod perierat. **CHRY. q. d.** **Quid** me criminas mini si rectifico peccatores. tam enī procul est a me odium peccatorū: qd eozū causā aduenerim. nā meo dicit veni: nō index. ob hoc conuicia fio languentium: patiorqz fetorē: vt prestē remedia. **Querit** aut̄ aliquis: quomodo paulus inbet: si quis frater fuerit p̄car aut̄ auar⁹: cum huiusmodi nec cibū eē sumēdū. **Christ⁹** aut̄ erat publicanorū cōiūua: sed nō dūz p̄uocetū erāt isti vt fierēt fratres: sed et tūc vitare p̄cepit paul⁹ fratres cū p̄stāt in malo: hi vero erant mutati. **BED.** **My**stice autē zache⁹ qui interpret̄ iustificat⁹: credentē ex gentibus populū significat: qui per occupatōem temporalū depp̄sus erat et mimus: sed a deo sanctificatus: qui intrātē hiericho saluatorē videre voluit: dum fidem quam mūdo at tulit: participare quesiuit. **CIRYL.** **Turba** autem est imperite cōfusio multitudinis: que verticē neq̄ iūt videre sapiētie. ergo zache⁹ q̄d iū in turba est: nō vidit christū: sed plebeīā trāsgressus in seitiā: meruit quem desiderabat aspicere. **BED.** **Vel** turba. i. vitiōzū consuetudo que cecum clamantē increpabat etiā hūc suscipientē tardat: sed sicut ampli⁹ clamando cec⁹ turbam vicit: ita pusill⁹ terrena relinq̄do et arborē crucis ascendēdo: turbā obstātē trāscedit. **Sicomoz⁹** nāqz q̄ ē arbor folijs moro filis: s̄ altitudinē p̄stās: vñ et a latinis celsa nūcupat̄. **Sic** fatua d̄: et eadē dñica crux credētes alit vt sic⁹: ab icredulū irridet vt fatua. **Quā** arborē pusill⁹ statura zache⁹ vt coealtari possit ascendit: cū qlibz hūil⁹ et p̄pe d̄sci⁹ infirmitatē clamat: **Mibi** absit gloriari: nisi i cruce dñi n̄ri iesu christi. **AMB.** **Pulchre** aut̄ addidit: qz illa p̄e erat trāsitur⁹ dñs: vel vbi sicomoz⁹ v̄l vbi creditur⁹ et mysteriū suaret: et grās semiare. sic. n. venerat: vt p̄ iudeos veniret ad gētes. **Vidit** itaqz zacheū surrū: iā. n. sublimitas fidei in fruct⁹ bonoz opū inter secūde altitudinē arboris eminebat. **Sache⁹** aut̄ supra arborē ē: qz ē supra legē. **BED.** **P̄rābulās** aut̄ dñs venit ad locū vbi zache⁹ sicomoz⁹ ascendēt qz missis p̄ mūdū p̄dicatozib⁹ i q̄b⁹ ipe loq̄bat⁹ et ibat. **Venit** ad populū nationū: q̄ passiois ei⁹ fide iā sublimis erat: quē suspiciēs vidit: qz p̄ grām elegit. **Ad** nebat aut̄ aliqñ dñs in domo p̄ncipis phariseorū: s̄ eū opa digna deo faciētē ligua venenata carpebat vñ eoz pol⁹ facinora discessit dicēs: **Rūināq̄** dom⁹ v̄ra d̄sta. **Uodie** at̄ i domo pusilli zachei oꝝ illū me

ne: deinde nobilitate: nōdū autē se regē appellat: qz nō
 dū in pma apparitōe regia fungebatur maiestate. **S**
 z bñ of obtinē sibi regnū: nā dāte pfe illō obtinuit
 fm illud daniel: **E**cce fili? hoīs veniebat in nubib?
 z oātū est ei regnū. **CYRIL**. Ascēdēs. n. ad celos:
 sedet ad dexterā maiestatis in excelsis. ascēdēs autē
 cōspiciatū credētib? i eū diuinorū charismatū dñaz
 sicut suis cōmittit dñice facultates: vt aliqd lucrā
 tes famulatus sui ferat pconia. vñ seqt: **V**oca. autē
 decē ser. su. de. il. de. mnas. **A** dūcūt sacra scptura
 in signū pfectōis vti numero denario: quē sids nūe
 rando excedē velut ab vnitare itez inchoabit: qsi de
 nario pducto ad metā. z iō in dispēlatōne talētōū
 ei q mētū attrigit diuini officij: decē ait mnas rece
 pit. **A**VG. de que. euā. **U**el p. x. mnas legē signi
 ficat pp decalogū: decē at suos hos qb? sub illa po
 sitis grā p dīcata ē. **S**ic. n. intelligendū est eis dātas
 mnas ad vsum cū intellerūt legē remoto velamī
 ne ad euāgelij pīnē. **B**ED. **D**na nāqz quā greci
 minā vocāt. cētū dāgnis appēdit. **E**t ofis scpture
 fmo qā vite celestis pfectōem suggerit: qsi nūeri cē
 tenari pōdere fulgescit. **E**VSE. Significat ergo
 p eos q mnas recipiūt suos discipulos qb? mnas ex
 hibēs singulas parē cūctis dispēlatōem cōmittēs
 negociari iussit. **S**equit: **E**t ait ad il. nego. dū vēio.
Nullū aut aliud negociū erat nisi dogma regni sui
 sui intēris moralib? p dīcatū p suos discipulos. **I**dē
 aut est oim documētū: eadēqz fides: vñ baptisma:
 z ob h mna singulis dāt. **CYRIL**. **M**ulta autē est
 horū dñā ad illos qui inficiati sunt regnū dei. **D**e q
 bus subdit: **C**ites aut ei? ode. il. z mīse. lega. p? illuz
 ol. **N**o hunc reg. sup nos. h est qd chris? ipropauit
 iudeis dīcēs: **N**ūc vō viderūt z oderūt me z patres.
 rōnerūt aut regnū ei? dīcēs pilato: **N**ō hēm? res
 gem nisi cesarē. **E**VSE. p. h. n. q dicit: **C**ites eius.
 iudeos significat ortos ex eadē pgenie fm carnē: z
 qui nra legis cū illis piter vtebas. **A**VG. de que.
 euā. **M**isit aut legione p? ei: qz etiā p? resurrex
 onē immiserūt psecutōes aplis: z p dīcatōem euāge
 liā respuerūt. **E**VSE. **P**ostqz autē saluato: h? do
 cuit pīnētia ad pīnū ei? aduētū: cōsequēter glorio
 sum z regnū ei? reditū ondit dīcēs: **E**t fa. est vt redi.
 accere. z iussit vocari suos: qb? dedit pecu. vt sciret
 qdū qsqz negociat? eēt. **C**HRYS. **D**uo regna dei no
 ut sacra scptura: alterz quidē ex creatōe: fm q? e rex
 oim creatōis iure: alterz autē ex approbatōne: fm q?
 iussit dñā: ppa spōte eis subiectis: z hoc regnū h
 dicit accepisse. **A**VG. de que. euā. **R**edit etiā ac
 cepto regno: qz in manifestissima claritate vētur?
 est qui eis humilis appuīt cū diceret: **R**egnū meum
 nō est de hoc mūdo. **CYRIL**. **R**edeūte autē chris?o
 sumpto regno merebūt pconia: z delectabūt vbi mī
 nutri in sapnis honozib? qz multiplicauerūt talētū
 plurib? acquisit. vnde subdit: **V**enit aut pīn? dīcēs
 Dñe mna tua decē mnas acqsiuit. **B**ED. **P**rimus
 fms ordo doctoz est in circūcisōe mistoz: qui vnā
 mna negociatur? accepit: qz vnā fidē p dīcare iussus
 est. **S**ed bec mna decē mnas acqsiuit: qz pplm sub
 lege pstitūtū sibi met docēdo sociāuit. **S**eqt: **E**t ait
 illi. **E**uge ser. bo. qz in mo. sui. fide. eris ptā. hñs super
 decē ciuitates. **I**n modico su? ē fidelis: qz nō adul
 terat verbū dei. **Q**uicqd. n. in pīti pcpimus donoz

rū: in cōpatōe futuroz paucū est. **G**RECYS: **S**
 qz mercedē ppoz bonoz accipit: decē dñ civitatib?
 pesse. de bis pmissis quidā infime cōiectātes existit
 māt se pturis z pfecturis donari in terrena hierusa
 lē reparata lapidib? p ciosis: si honeste in chris?o fue
 rint cōuersati: ambitū p rātis z p lātōis ab aīa mīme
 deponētēs. **A**MB. **S**ed ciuitates decē sunt aīe: q
 bus iure pponit: qz pecuniā dñi z eloqā casta pba
 ra sicut argētū mētibus hoīm fencrauerit: nā sicut
 hierusalē dñ edificata vt ciuitas: ita sunt aīe pacifi
 ce. **E**t sicut angeli p sūt: ita hī q vitā meruerūt āge
 loz. **S**eqt: **E**t al. ve. di. **D**ñe mna tua se. qnqz mnas.
BED. **S**eru? ille cet? est eoz q pputio euāgelizare
 missi sunt: cui? mna. i. euāgelica fides qnqz mnas fe
 cit: qz gētes corpis sensib? antea mācipatas ad fidei
 euāgelice grām cōuertit. **S**equit: **E**t huic ait: **E**t tu
 esto supra qnqz ciuitates. hoc ē ex eaz qz imbueras
 aīaz fide z cōuersatōne sublimis fulgeas. **A**MB.
Uel aliter fortasse: **I**ste qui qnqz mnas acqsiuit: mō
 ralia hī: qz qnqz sunt corpis sensus. **A**le qui decem
 duplicia. i. mystica legis: z moralia pbitatis. **P**ossu
 mus z hic decē mnas decē verba intelligē. i. legi do
 ctrinā: qnqz mnas magisteria discipline: sed legis pe
 ritū in oib? volo esse pfectū. **B**ene autē qz de iudeis
 dicit: **D**uo soli multiplicatā pecuniā deserunt: non
 vtiqz eris sed disputatōis vsuris. **C**HRYS. **A**lia est
 enī pecunia fenozis: alia doctrine celestis vsura. **I**n
 terrenis. n. opib? non euenit vnū fieri diuitē: nisi al
 ter depauper. sed in spūalib? nō euenit quēqz ditari
 nisi faciat z aliū locupletē. **I**n corpē. n. picipatio
 mīnūt: sed in spūalib? auget. **A**VG. de q. euā.
Uel aliter: qz vn? eozū q bñ vñ sunt. x. acqsiuit: z al
 ter. v. significat eos esse acqsiutos in gregē dñi a qb?
 iā lex p grām intellecta est: siue pp. x. legis pcepta: si
 ue qz ille p quē lex lata est: qnqz libros cōscripsit: ad
 hoc pīnēt. x. z v. ciuitates quib? eos pponit: multi
 plicatōem. i. intelligētē in ipa veritate que de vno
 quozqz pcepto vel de vno quolibet libro pullulat: z
 ad vnū reducta qsi ciuitatē facit viuētū rōnū eter
 narū. **E**st. n. ciuitas nō quozlibet aīantiū: sed rōna
 biliū multitudo legi vni? societate deuicta. qz g? sui
 reddētes rōem ex eo qd acceperāt: laudāt q lucrati
 sunt: significat eos bonā reddere ratōem q bene vñ
 sunt: qd acceperūt ad augēdas diuitias dñi p eos q
 credūt in eū. **N**ō qui facere nolūt: in illo signati sūt
 qui mna suā in sudario suauit. **D**e quo seqt: **E**t ter
 ti? venit dīcēs: **D**ñe ecce mna tua quā ha. repo. in su
 dario. **S**ūt. n. homines hac sibi pueritate blādientes
 vt dicāt. **S**ufficit vt de se vnusquisqz rōnem reddat
 qd op? est alijs p dīcare z ministrare: vt etiā ratōem
 de ipis qsqz credē cogat: cū apud dñm etiā illi sint
 inexcusabiles: quib? lex data nō est: neqz z q audito
 euāgelio nō obediuerūt: qā p creaturā poterāt cog
 noscē creatorē. vnde seqt: **T**imui. n. te: qz bo. au. es
 tol. qd nō po. z me. qd nō seminaſti. **H**oc est. n. qsi
 metē vbi nō seminauit. i. eos in pietate reos tenē: qb?
 verbū legis aut euāgelij mīstratū nō ē. **H**oc autē ve
 luti iudicij piculū deuītates pigro labore a vbi mī
 stratōe dēscūt: z h? ē qsi i sudario ligāe qd accepit
THEO. **S**udario enī mortuoz facies velat. meri
 to ergo hic piger dicit mna in sudario inuoluisse: qā
 eā mortificās z ociosam dīmittēs: nō tractauit nec

nis operā eius desiderat. **TYTVS:** In hoc autē
 cū inā fore vocatōem patuit: nō enī potest aliquis
 resistere deo que sua sunt euocāti. Discipuli autem
 iussu ducere pullū: nō refutauerūt hoc offiū vt puū:
 s; abierūt et adducerēt eū. vñ seq̄: **Abi. autē** qui iussi
 erāt: et inuenerūt. sicut dixit pullū stantē. **BASI.** Sic
 quoc; docet nos et infima opa plurimo cū affectu
 et studio aggredi: sciētes q; q̄cqd̄ intuitu dei fit: nō
 est p̄ni: sed dignū in regno celozū. **TYTVS:** Ob
 muelcū autē ob excellentiā fortis virtutis: nequeū
 tos resistere saluatoris eloquiis qui ligauerūt asinū
 sequit̄ enī: **Soluētib;** autē illis dixerūt om̄i eius ad
 illos: Quid soluitis pullū: At illi dixerūt: quia dñs
 enī necessariū habet. **Maiestatū** enī nomē ē dñs:
 nec. n. erat v̄tur̄ in aspectu multitudis. **AVG.**
 de cō. euan. **Nec moueat q; matthe; asinā et pullū;**
 v̄ceteri autē de asina tacēt. vbi. n. v̄trūq; factū p̄t
 intelligi: nulla repugnātia est: nec si ali' alia cōme
 moueret: q̄to min' vbi alius vñ: et alius v̄trūq;.
GLO. Nec solū discipuli obsecuti sunt christo i
 pullo alieno: sed etiā in p̄p̄is vestimētis: q; partim
 asino imposuerūt: prim sternebāt in via. vnde seq̄
 s; dixerūt illū ad iesū: et iaciētes vestimēta sua su
 p̄ pullo imposuerūt iesum. Creūte autē illo subster
 nebāt vestimēta sua in via. **BED.** Juxta alios eūā
 gelūtas: nō discipuli tm̄: sed etiā plurimi de turba
 vestimēta sternebāt in via. **AMBRO.** Mystice
 autē domini venit ad mōtes oliueti: vt nouellas ole
 as in sublimi v̄tute plāret: et fortasse ip̄e mōs chri
 stus est: q; n. ali' tales fruct' ferret oleariū sp̄sācto
 fecidari. **ORIGE.** Dulche autē ciuitates posite
 in mōte oliueti referunt: hoc est in ip̄o domino: q;
 eructioē spiritaliū charismatū et sciētie pietatisq;
 luce refouet. **BED.** Bethania autē iterptat̄ dom'
 obedie. **Dephage** v̄o dom' marillariū: sacerdotā
 lis quidē loc'. marille. n. sacerdotib' dabāt: sicut in
 lege p̄cipit. Ille v̄o vbi obediētia ibi loc' sacerdot'
 m̄cipat: mittit saluator discipulos suos vt sol
 uat asine pullū. **AMB.** In castello. n. erat: et erat
 ligat' pull' cū asina: nec poterat solui nisi iussu dñi.
 Soluit eū manus apostolica: talis actus: talis vita
 talis gratia. Esto talis vt ligatos possis soluere. I asi
 na quidē matthe' euam quasi matrē figurauit erro
 ris: hic autē in pullo generalitatē populi gētilis ex
 pressit. Et bene: In quo nemo sedit. quia nullus an
 teq; dñi nationū populos vocauit ad ecclesiam.
 Alligat' autē p̄fidie vinculis tenebat: in quo addit
 ctus domino erroris famulatu: sed dominatū v̄dē
 care sibi nō poterat: quē dominū fecerat nō natu
 ra: sed culpa. Et ideo cū domin' dicit: vñ agnosciť.
 Quēra seruit' cui vagū ius est. plures enim habet
 dominos: qui vñ non habet. Alieni alligāt vt pos
 sidant: iste soluit vt teneat: vebemētiora enī dona
 nouit esse q; vincula. **ORIGE.** Multi ergo erāt
 domini huius pulli anteq; saluator eum haberet: ne
 cessariū post q; v̄o ille cepit esse domin' plures esse
 tū cessauerūt: nemo enī potest deo seruire et mam
 monē. Quando malicie seruiunt: multis sum' passū
 omibus v̄trūq; subiecti. **Necessariū** autē habet domi
 nus pullū: qui cupit nos solui vinculis peccatozū.
ORIG. super iobannē: Ego autē opinor nō frustra
 castelli esse hūc locū: vbi stabat asina ligata et pul

lus: quasi castellū enim respectu toti' orbis celestis
 tota terra despicitur absq; adiectōne alteri' nomis
 nūcupatu. **AMBRO.** Nec illud est ociosum: q;
 duo discipuli dirigitur: **Petr'** ad corneliū: **Paul'**
 ad reliquos. et ideo nō personas restinauit: sed nu
 merū diffusiuit. tamē si quis est qui personas erigat
 potest estimare de philippo quez sp̄s sanctus misit
 in gazā quādo cādacis regine baptisauit eunuchū.
THEO. Vel duo missi hoc innuūt: q; ad intro
 ductōnem gentilis populi et subiectōnez ei' ad chri
 stum: duos faciūt gradus prophete et apostoli. **Pu**
 cunt autē eum a quodā castello vt innoret nobis
 q; hic popul' rusticanus erat et indoctus. **AMB.**
 Illi ergo directi cum soluerēt pullū: nō suis verbis
 sunt vñ: sed dixerūt sicut dixerat illis iesus: vt agno
 scas q; nō suo sermone sed verbo dei: nec p̄prio sed
 christi nomine fidē populis infundere gentilib' atq;
 aduersarie ptātes que sibi nationū obseq̄a vendica
 bāt: mādato cessare diuino. **ORI.** Deinde mittūt
 discipuli vestes suas sup asinū: et sedere faciūt salua
 torē dū assumūt sermonē dei: et imponūt euz super
 asias audientū. **Cestib'** exiūt: et substernūt cas in
 via: quia vestimēta apostolorū opera eoz bona sūt.
 Et reuera solut' a discipul' asin' et portās iesū icedit
 sup vestimēta aploz: qm̄ doctrinā eoz imitat' et vitā
 Quis n̄m ita beat' ē vt sedeat sup illū iesus? **AM**
BRO. Nō. n. mūdi dñm gestari sup dorzū asini de
 lectauit: s; vt latēte mysterio in secretis aiaz iterio
 re osensit: mystic' rector insidēt regēs int' vestigia: la
 sciuitā carnis infrenās: fmo ei' habena ē: stimul' est
Et cū appropinquaret iā ad descē
 sū mōtis oliueti: ceperūt oēs turbe
 descēdētū discipuloz gaudētes lau
 dare eū uoce magna sup oib' q; n̄
 derāt uirtutib' dicētes: **B̄ndict'** q;
 uenit rex in noie dñi: pax in celo: et
 gloria in excelsis. **Et quidā** pharise
 ozū de turbis dixerūt ad illū: **Qua**
 gister increpa discipulos tuos. **Qui**
 bus ip̄se ait: **Dico** uobis: quia si hi
 tacuerint: lapides clamabūt.
ORI. Quādiu in mōte fuit dñs cū sol' aplis mo
 rabat: qm̄ autē vicin' cepit eē descēsi: tūc occurrit ei
 turba p̄ploz. vñ dī: **Et cū** iā appro. ad desc. mon. oli.
 cepe. om. tur. descē. disci. gau. lau. de. uoce magna.
THE. Discipulos vocat nō solū. xij. aut. lxx. s; oēs q;
 christū seq̄bāt seu cā miraculoz seu ad aliquā deles
 ctatōem docēne: q; b' igeri pueri potuerūt: vt narrāt
 alij euāgeliste. vñ seq̄: **Sup** oī. q; vide. uirtutibus.
BED. Multas qdē vtutes dñi uiderāt: s; maxie la
 zari resurrectōem stupebāt. nā vt iohes ait: p̄pterea
 obuiā uenit ei turba: q; audierūt eū fecisse h' signū.
Notādū. n. ē n̄ tūc p̄mū saluatorē hierusalē adisse:
 s; mltociēs itea sic iohes commemorat. **AMB.** Tur
 ba igit' agnosces deū regē appellat: p̄phetiā reperit
 expectatū quoc; fmi carnē dauid filii uēisse declar
 rat. vñ seq̄: **Dicētes:** **B̄ndict'** q; uenit rex i noie dñi.

BED. i. in nomine dei patris: quis possit itelligi
 z in nomine suo: quia z ipe dñs est: sed meli⁹ verba
 eius nostrū dirigit intellectū. quib⁹ ait: Ego veni in
 nomine patris mei: humilitatē enī magister ē christ⁹.
 Nō autē rex christ⁹ dicit ad erigendū tributū. v^l ser-
 ro exercitū armādū: hostesq; visibiler obellādos: s;
 q; mētes regat: z in regnū celoz credētes pducat. q;
 enī rex esse voluit isrl: miseratōis indicū est: nō ptā
 tis augmētū. verū quia christ⁹ in carne toti⁹ mundi
 propitiatio illuxit: pulchre sibi inuicē in laude eius
 celestia simul z terrena cōcinūt. **EO.** n. nascēte cele-
 stiū agmina cātāt: eodē autē celis se reddituro mo-
 tales vicem laudis repēdūt. vnde seq̄: Pax in celo
THEO. Hoc est bellū antiquū quo deo aduersa
 bamur euauit. Et glōria in excelsis. laudātib⁹. san-
 gelis deū in tali recōciliatōe. nā hoc ipm q; de⁹ visi-
 biliter ambulat in territorio inimicōz suoz signifi-
 cat ipm nobiscū habere cōcordiā. Sed pharisei hoc
 audiētes murmurabāt: eo q; turba cū regē vocabat
 z laudabat vt deū: referētes nomē regis ad seditiō-
 nē: nomē vō dñi ad blasphemā. vnde seq̄: Et qdaz
 phariseozū de turbis dixerūt ad illū: Magister in-
 crepa discipulos tuos. **BED.** Mira inuidozū de-
 metia: quē magistrū appellandū nō dubitāt: q; ve-
 ra docentē nouerāt: hui⁹ discipulos quasi meli⁹ edo-
 cti redarguedos estimāt. **CIRYL.** Sed dominus
 nō cōpescuit laudātes eū vt deū: sed magis repben-
 sores cōpescēs: attestat sibi sup glōria deitatis. vnde
 seq̄: Quib⁹ ipe ait: Dico vobis: quia si hi tacuerint
 lapides clamabūt. **THEO.** q. d. Nō sine causa vt
 homies me taliter laudāt: sed cōmoniti virtutibus
 quas viderūt. **BED.** Crucifixo etiā dño notis ei⁹
 tacentib⁹ pte timore: lapides z saxa canebant: dum
 postq; emisit spū terra mota est: z petre scisse sunt:
 z monumēta apta sunt. **AMB.** Neq; etiā mirū ē
 si laudes dñi cōtra naturā suā saxa respōdeāt: quez
 scopulis duriores p̄dicāt pemptozes. s. turba p⁹ exi-
 quū crucifixura deū: negās affectib⁹: quē vocib⁹ cō-
 fitef. Aut fortasse quia obmutescētib⁹ iudeis p⁹ dñi
 passiōem vni erāt fm petrū lapides clamaturi: qñ
 etiā nos tacem⁹. i. refrigescit charitas multozū: lapi-
 des clamāt: pōt. n. de⁹ suscitare de lapidibus filios
 abrae. Pulchre autē turbas laudātes deū ad descen-
 sionē mōtis occurrise legim⁹: vt opatozē mysterij
 spiritalis significarēt sibi venisse de celo. **ORI.** De
 scēdēte etiā domino de mōte oliuaz turbe descen-
 dūt: quia humiliato mie auctore: necesse est eos qui
 misericordia indigēt ei⁹ vestigia imitari.

**Et ut appropinquauit: vidēs cūi-
 tatem: fleuit super illā dicēs: Quia
 si cognouisses z tu. Et quidē in hac
 die tua que ad pacē tibi: nunc autez
 abscondita sunt ab oculis tuis. Quia
 uenient dies in te: z circūdabunt te
 inimici tui uallo: z circūdabūt te: et
 coangustabūt te undiq;: z ad terrā
 prosternēt te: z filios tuos qui in te
 sunt: z non relinquet in te lapidem**

sup lapidē: eo q; non cognoueritis
 tempus uisitatōis tue.

AVGV. Omnes beatitudines quas locutus est
 iesus in euāgelio suo firmat exemplo: sicut q; dixerat:
 Beati mites. probat dicēs: Discite a me: q; mitis
 sum. Et quia dixerat: Beati flētes. ipe quoq; fleuit
 ciuitatē. vnde dicit: Et cū appropinquauit: vidēs ci-
 uitatē fleuit sup illam. **CIRYL.** Mirebat enim
 eozū christ⁹ qui omnes homies vult saluari: qd no-
 bis nō paruisset: nisi p aliquō humanū fieret euidēs
 Effuse ei lacryme sunt signa tristitie. **GREGO.**
 in home. Fleuit igif pius redēptoz ruinā p̄fide ciui-
 tatis quā ipa ciuitas sibi nō cognoscebat eē vēturā
 vñ subdit: Dicens: Si cognouisses z tu. subbandi se-
 res: que modo quia nescis quod imminet exultas.
 vnde subdit: Et quidē in hac die tua: que ad pacem
 tibi. Cū. n. carnis se voluptatib⁹ daret in die sua que
 ad pacē ei esse poterāt habebat. Tur vō bona p̄ntia
 ad pacē habuerit: manifestat cum subdit: Nūc autē
 abscondita sunt ab oculis tuis. Si enī a cordis eius
 oculis mala que imminerēt: abscondita nō eēt: le-
 ta in p̄ntib⁹ p̄spis nō fuisset. vnde mor ei⁹ pena que
 imminebat aduicta est: cū seq̄: Quia ueniet dies
 in te. **CIRYL.** Aliter: Quia si cognouisses z tu.
 Nō. n. erāt digni p̄cipe diuinit⁹ inspiratas scripturas
 que narrāt christi mysteriū: quoties. n. legit moyses
 velamē obnubilat cor eozū. Et quia nō sunt intui-
 veritate: indignos se fecerūt salute q; manat a chris-
 to. vnde seq̄: Et quidē in hac die tua q; ad pacem
 tibi. **EVSE.** Ubi notat suū aduētū ad pacē toti⁹
 mūdi factū fuisse. venit. n. ad hoc vt pacē p̄dicaret
 p̄p̄quis z longiquis. sed quia annūciat sibi pacē:
 recipere noluerūt: hoc eos latebat. vnde subdit: Nūc
 autē abscondita sunt ab oculis tuis. Et ideo obfidi-
 orem que in breui erat sup̄uetura exp̄ssissime p̄nun-
 ciat subdēs: Quia ueni. di. in te: z circūda te in i. tu
 uallo. **GRE.** Ubi romani p̄ncipes denūciant. Illa
 enī hierosolymozū subuersio describit: que a vespa-
 siano z tyto romanis p̄ncipib⁹ facta ē. vnde subdit
 Et circūdabūt te: z coangu. te vndi. z ad terrā p̄ster-
 nēt te: z filios tuos qui in te sunt. **EVSE.** Quōd
 bec cōpleta sint ex his que tradita sunt a iosepho:
 colligere possum⁹: qui cū esset iude⁹: singula quoq;
 gesta narrat cōsone his que sunt a christo p̄dca.
GRE. Hoc quoq; quod addit: Et nō relinquent
 in te lapidē sup lapidē. Et ipa iam eiusdē ciuitatis
 trāsmigratio testat: quia dū nūc in eo loco cōstru-
 cta est: vbi extra portā dñs fuerat crucifis: p̄or illa
 vt dicit hierusalē fundit⁹ est euerfa. Qui ex qua cul-
 pa euerfōis pena fuerit illata subiūgit. Eo q; nō co-
 gno. tem. uisitati. tue. **THEO.** i. mei aduētus. ueni
 enī uisur⁹ z saluatur⁹ te. Nō si cognosceres: z in me
 crederes: esses pacata romanis: z ex omnib⁹ exēpra-
 piculis: sicut oēs qui crediderūt in christū euaferūt.
ORIGE. Nō nego igif illā hierusalē p̄pter ha-
 bitatozū scelera fuisse destructā: sed quero ne forte
 ad hāc hierusalē flet⁹ iste p̄nciat. Si. n. p⁹ mysteri-
 veritatis aliquis peccauerit plangef. Nemo enim
 gentilib⁹ flet: sed ille qui fuit de hierusalē: z esse cessa-
 uit. **GRE.** Redēptoz enim noster p̄ electos suos
 plāgere nō cessat: cū quosdā ex bona vita ad mox-

810

... in nomine dei patris: quis possit itelligi
 z in nomine suo: quia z ipe dñs est: sed meli⁹ verba
 eius nostrū dirigit intellectū. quib⁹ ait: Ego veni in
 nomine patris mei: humilitatē enī magister ē christ⁹.
 Nō autē rex christ⁹ dicit ad erigendū tributū. v^l ser-
 ro exercitū armādū: hostesq; visibiler obellādos: s;
 q; mētes regat: z in regnū celoz credētes pducat. q;
 enī rex esse voluit isrl: miseratōis indicū est: nō ptā
 tis augmētū. verū quia christ⁹ in carne toti⁹ mundi
 propitiatio illuxit: pulchre sibi inuicē in laude eius
 celestia simul z terrena cōcinūt. **EO.** n. nascēte cele-
 stiū agmina cātāt: eodē autē celis se reddituro mo-
 tales vicem laudis repēdūt. vnde seq̄: Pax in celo
THEO. Hoc est bellū antiquū quo deo aduersa
 bamur euauit. Et glōria in excelsis. laudātib⁹. san-
 gelis deū in tali recōciliatōe. nā hoc ipm q; de⁹ visi-
 biliter ambulat in territorio inimicōz suoz signifi-
 cat ipm nobiscū habere cōcordiā. Sed pharisei hoc
 audiētes murmurabāt: eo q; turba cū regē vocabat
 z laudabat vt deū: referētes nomē regis ad seditiō-
 nē: nomē vō dñi ad blasphemā. vnde seq̄: Et qdaz
 phariseozū de turbis dixerūt ad illū: Magister in-
 crepa discipulos tuos. **BED.** Mira inuidozū de-
 metia: quē magistrū appellandū nō dubitāt: q; ve-
 ra docentē nouerāt: hui⁹ discipulos quasi meli⁹ edo-
 cti redarguedos estimāt. **CIRYL.** Sed dominus
 nō cōpescuit laudātes eū vt deū: sed magis repben-
 sores cōpescēs: attestat sibi sup glōria deitatis. vnde
 seq̄: Quib⁹ ipe ait: Dico vobis: quia si hi tacuerint
 lapides clamabūt. **THEO.** q. d. Nō sine causa vt
 homies me taliter laudāt: sed cōmoniti virtutibus
 quas viderūt. **BED.** Crucifixo etiā dño notis ei⁹
 tacentib⁹ pte timore: lapides z saxa canebant: dum
 postq; emisit spū terra mota est: z petre scisse sunt:
 z monumēta apta sunt. **AMB.** Neq; etiā mirū ē
 si laudes dñi cōtra naturā suā saxa respōdeāt: quez
 scopulis duriores p̄dicāt pemptozes. s. turba p⁹ exi-
 quū crucifixura deū: negās affectib⁹: quē vocib⁹ cō-
 fitef. Aut fortasse quia obmutescētib⁹ iudeis p⁹ dñi
 passiōem vni erāt fm petrū lapides clamaturi: qñ
 etiā nos tacem⁹. i. refrigescit charitas multozū: lapi-
 des clamāt: pōt. n. de⁹ suscitare de lapidibus filios
 abrae. Pulchre autē turbas laudātes deū ad descen-
 sionē mōtis occurrise legim⁹: vt opatozē mysterij
 spiritalis significarēt sibi venisse de celo. **ORI.** De
 scēdēte etiā domino de mōte oliuaz turbe descen-
 dūt: quia humiliato mie auctore: necesse est eos qui
 misericordia indigēt ei⁹ vestigia imitari.

**Et ut appropinquauit: vidēs cūi-
 tatem: fleuit super illā dicēs: Quia
 si cognouisses z tu. Et quidē in hac
 die tua que ad pacē tibi: nunc autez
 abscondita sunt ab oculis tuis. Quia
 uenient dies in te: z circūdabunt te
 inimici tui uallo: z circūdabūt te: et
 coangustabūt te undiq;: z ad terrā
 prosternēt te: z filios tuos qui in te
 sunt: z non relinquet in te lapidem**

AVGV. Omnes beatitudines quas locutus est
 iesus in euāgelio suo firmat exemplo: sicut q; dixerat:
 Beati mites. probat dicēs: Discite a me: q; mitis
 sum. Et quia dixerat: Beati flētes. ipe quoq; fleuit
 ciuitatē. vnde dicit: Et cū appropinquauit: vidēs ci-
 uitatē fleuit sup illam. **CIRYL.** Mirebat enim
 eozū christ⁹ qui omnes homies vult saluari: qd no-
 bis nō paruisset: nisi p aliquō humanū fieret euidēs
 Effuse ei lacryme sunt signa tristitie. **GREGO.**
 in home. Fleuit igif pius redēptoz ruinā p̄fide ciui-
 tatis quā ipa ciuitas sibi nō cognoscebat eē vēturā
 vñ subdit: Dicens: Si cognouisses z tu. subbandi se-
 res: que modo quia nescis quod imminet exultas.
 vnde subdit: Et quidē in hac die tua: que ad pacem
 tibi. Cū. n. carnis se voluptatib⁹ daret in die sua que
 ad pacē ei esse poterāt habebat. Tur vō bona p̄ntia
 ad pacē habuerit: manifestat cum subdit: Nūc autē
 abscondita sunt ab oculis tuis. Si enī a cordis eius
 oculis mala que imminerēt: abscondita nō eēt: le-
 ta in p̄ntib⁹ p̄spis nō fuisset. vnde mor ei⁹ pena que
 imminebat aduicta est: cū seq̄: Quia ueniet dies
 in te. **CIRYL.** Aliter: Quia si cognouisses z tu.
 Nō. n. erāt digni p̄cipe diuinit⁹ inspiratas scripturas
 que narrāt christi mysteriū: quoties. n. legit moyses
 velamē obnubilat cor eozū. Et quia nō sunt intui-
 veritate: indignos se fecerūt salute q; manat a chris-
 to. vnde seq̄: Et quidē in hac die tua q; ad pacem
 tibi. **EVSE.** Ubi notat suū aduētū ad pacē toti⁹
 mūdi factū fuisse. venit. n. ad hoc vt pacē p̄dicaret
 p̄p̄quis z longiquis. sed quia annūciat sibi pacē:
 recipere noluerūt: hoc eos latebat. vnde subdit: Nūc
 autē abscondita sunt ab oculis tuis. Et ideo obfidi-
 orem que in breui erat sup̄uetura exp̄ssissime p̄nun-
 ciat subdēs: Quia ueni. di. in te: z circūda te in i. tu
 uallo. **GRE.** Ubi romani p̄ncipes denūciant. Illa
 enī hierosolymozū subuersio describit: que a vespa-
 siano z tyto romanis p̄ncipib⁹ facta ē. vnde subdit
 Et circūdabūt te: z coangu. te vndi. z ad terrā p̄ster-
 nēt te: z filios tuos qui in te sunt. **EVSE.** Quōd
 bec cōpleta sint ex his que tradita sunt a iosepho:
 colligere possum⁹: qui cū esset iude⁹: singula quoq;
 gesta narrat cōsone his que sunt a christo p̄dca.
GRE. Hoc quoq; quod addit: Et nō relinquent
 in te lapidē sup lapidē. Et ipa iam eiusdē ciuitatis
 trāsmigratio testat: quia dū nūc in eo loco cōstru-
 cta est: vbi extra portā dñs fuerat crucifis: p̄or illa
 vt dicit hierusalē fundit⁹ est euerfa. Qui ex qua cul-
 pa euerfōis pena fuerit illata subiūgit. Eo q; nō co-
 gno. tem. uisitati. tue. **THEO.** i. mei aduētus. ueni
 enī uisur⁹ z saluatur⁹ te. Nō si cognosceres: z in me
 crederes: esses pacata romanis: z ex omnib⁹ exēpra-
 piculis: sicut oēs qui crediderūt in christū euaferūt.
ORIGE. Nō nego igif illā hierusalē p̄pter ha-
 bitatozū scelera fuisse destructā: sed quero ne forte
 ad hāc hierusalē flet⁹ iste p̄nciat. Si. n. p⁹ mysteri-
 veritatis aliquis peccauerit plangef. Nemo enim
 gentilib⁹ flet: sed ille qui fuit de hierusalē: z esse cessa-
 uit. **GRE.** Redēptoz enim noster p̄ electos suos
 plāgere nō cessat: cū quosdā ex bona vita ad mox-

reprobos puenisse cōsiderat: q̄ si dānationē suā que eis iminet agnouissent: semetip̄os cū lachrymis ele croū plangerēt. **S**uā autē diē hic habet aīa puerfa: q̄ trāstōrio gaudet ī tēpore: **A**ui ea q̄ assunt: ad pācē sūt: oī ex reb̄us tēporalib⁹ letat. **h**ec. puidere futura refugit: q̄ p̄sentē letitiā p̄turbent. vnde dicit: **N**ūc autē abscōdita sūt ab oculis tuis. **O**RI. **F**leat autē et nostra hierusalē q̄ post peccata circūdant eā inimici. i. spūs neq̄s: et imitat i circuitū eius vallū: et obideat eā: et lapidē sup lapidē nō relinquāt: mari me si post multā cōtinentiā: si post aliquot annos castitatis vict⁹ q̄s fuerit: et blādiūntis carnis illect⁹: p̄ntiam pudicitiaq̄ amiserit: si fuerit fornicat⁹: lapidē sup lapidē nō relinquēt i eo: scōm illud: **N**on recodabor p̄marū iusticiarū ei⁹. **G**RE. **U**el aliter **M**aligni spūs animā a corpore exeuntē obident: quā i carnis amore positā deceptoꝝ et electationibus fouēt. q̄ vallo circūdant: q̄ ante mētis ei⁹ oculos reductis iniquitatibus quas p̄petrauit: hāc societate sue dānationis coartāt: vt in ip̄a extremitate vite deprehēsa: a q̄bus hostib⁹ circūclusa sit videat: et tamē euadēdi aditū iuenire nō possit: q̄ opari iam nō licet bona: que cū licuit agere contēpsit. vndiq̄ etiā aīam coangustāt: q̄n ei nō solū opis: verū etiā locutionis atq̄ cogitatiois iniquitates replicāt: vt que p̄ se p̄ multa dilatauit i scelere: in extremū de oībus angustiet i retributōe. **N**ūc autē aīa p̄ cōditionē reat: sūt ad terrā cōsternit: cū caro quā vitā suā ce didit redire ad puluere vrgēt. **T**ūc i morte filij illi⁹ cadit: cū cogitatioes illicite que mō ex illa p̄deūt: in extrema vite vltimōe dissipant: que etiā cogitatio nes p̄ lapides significari valēt. **P**uerfa enī mens cū p̄uēte cogitatioi p̄uersionē adiicit: q̄n lapidē sup lapidē ponit. sed cū ad vltionē suā aīa ducitur: oīs cogitationū cōstructio dissipat. **P**raua autem animā de⁹ assidue visitat p̄cepto: aliquādo flagello aliquādo aut miraculo: vt vera q̄ nesciebat audiat: et ea contēmens a dolore conpūcta redeat: aut bñfi cis venicta malū qd̄ fecit erubescat. **S**ed q̄ vltimōe vite tēpus nō cognoscit in extremo vite trahatur suis inimicis.

Et igressus in templū cepit eijce reuendētes et emētes: dicens illis: **S**criptū ē: q̄ dom⁹ mea dom⁹ orationis ē. **V**os autē fecistis illā speluncam latronū. **E**t erat docēs quotidie in tēplo. **P**ricipes autē sacerdotū et scribe et principes plebis querebāt illū pdere: et nō iueniebāt qd̄ facerent illi. **O**mnis enī popul⁹ suspensus erat audiens illum.

GRE. **Q**ui narrauerat mala vētura p̄tinus templū igressus ē: vt de illo vendētes et emētes eijceret: ostēdens q̄ ruina populī maxie ex culpa sacerdotū fuit. vñ dicit: **E**t igress. i. tem. cepit eijcere ven. in illo et emētes. **A**MB. **D**e⁹ enī templū suū nō mercatoꝝ vult esse diuersoꝝ: sed domicilium sanctitatis:

nec vēdibili religiōis officio: sed obsequio gratuito vsum ministerij sacerdotalis informat. **C**IRYL. **E**rat autē i templo multitudo mercatorū q̄ vendebāt aīalia ritu legis mactāda i hostijs: sed iā aderat tēpus desinēdi vmbra: refulgēdi vero ch̄risti veritatem. ob hoc ch̄rist⁹ q̄ cū patre simul colebat in templo: iussit ritus corrigi legis: fieri vero templū orationis domū. vñ subdit: **D**icēs illis: **S**criptū ē: q̄ domus mea dom⁹ orationis ē: vos autē fecistis eā spelūcam latronū. **G**RE. **Q**ui enī ad accipiēda munerā i tēplo residebat: q̄ quibusdā nō dātibus lesiōes exquiret: dubiū nō erat. **T**HEO. **D**oc etiā dominus fecit i p̄cipio p̄dicationis sue: vt narrat iohannes: et nūc iterū illud fecit: q̄ ad mai⁹ crimē iudeoꝝ redūdat: q̄ nō fuerūt ex p̄ioꝝ admonitiōe castigati. **A**VG. **D**e que. eman. **M**ystice autē templū ip̄m hominē ch̄ristū itelligas: vel etiā adiūcto corpore eius q̄ ē ecclesia. scōm autē id quod ē caput ecclesie dicitū ē: **S**oluite templū hoc: et triduo suscitabo illud. scōm id vero q̄ ē adiūcta ecclesia itelligit templū de quo videt d̄ixisse: **A**uferte ista hic. significauit. n. futuros i ecclesia: q̄ sua negocia poti⁹ agerēt: vel receptacula ibi haberēt ad occultanda scelera sua: q̄ vt charitatem ch̄risti sequerentur: et peccatoꝝum cōfessione accepta venia conigerēt. **G**RE. i. hom. **R**edēptor vero noster p̄dicationis verba nec idignis nec ignatis subtrahit. vñ postq̄ rigore discipline ei⁹ ciedo puerfos tenuit: donū his gratie cōdit. nā subdit: **E**t erat docēs quotidie i tēplo. **C**IRYL. **D**ebat autē ex his que ch̄rist⁹ dixerat et fecerat: eū adorare vt deū. sed ip̄i nequaq̄ h̄ faciētes: querebāt eū occidere. **S**equit enī: **P**ricipes autē sacer. et scribe et p̄cipes plebis quere. illū pdere. **B**EDA: **U**el q̄a quotidie docebat i tēplo: vt q̄ latrones eiecerat de templo: vel q̄ veniēs illuc quasi rex et d̄ns a credentiū turba laudes hymni celestis accepit. **C**IRYL. **S**ed popul⁹ grauiore estimationē accepit de ch̄risto q̄ scribe et pharisei et p̄cipes iudeoꝝ: q̄ fide ch̄risti nō acceptātes alios iccepabāt. vñ sequit: **E**t non iueniebāt: qd̄ facerēt illi. **O**is enī popul⁹ suspensus erat audiēs illū. **B**EDA: **Q**uod duob⁹ modis itelligi p̄t: q̄ vel timētes populū tumultū: et nō iueniebāt qd̄ facerēt de iesu que pdere disposuerūt. vel iō iesum pdere querebant: q̄ suo magisterio neglecto plures ad eū audiēdū cōfluere cernebat. **G**RE. i. ho. **M**ystice autē sicut templū dei i ciuitate est: ita i plebe fideli vita religiosōni. **E**t sepe nōnulli religiōis habitū sumūt: et dū sacroꝝ ordinū locū percipiūt: sancte religiōis officii icōmerciū terrene negociatiois tradunt. **V**edentes q̄ppe in tēplo sūt q̄ hoc qd̄ quibusdā iure cōpetit: ad premiū largiūt. **I**usticiam enī vēdere ē hāc p̄ premiū acceptiōne seruare. **E**mētes vero i tēplo sunt q̄ dū hoc p̄soluere primo qd̄ iustū est nolūt: dūq̄ rem iure debitā facere contēnūt: dato patronis p̄mio emūt peccatū. **O**RI. **S**iquis ergo vedit eijciet: et p̄cipue si vendit columnas. **S**i enī ea que mihi a spū sancto sūt reuelata et credita: aut i vulgus p̄cio vendidero: aut absq̄ mercede nō docuero: qd̄ aliud facio nisi columbā. i. spūritū sanctū vēdo. **A**MB. **G**eneraliter itaq̄ dominus docet seculares a dei tēplo abesse debere cōtractus. **S**piritualiter aut nummularios repulit: qui de

dicentes: **Hic est heres. Occidam⁹**
 illū: ut nostra fiat hereditas. **Et eie-**
 cū illum extra vineam occiderunt.
Quid ergo faciat illis dñs vinee?
Veniet et perdet colonos istos et da-
bit vineā alijs. Quo audito dixerūt
illi: Absit. Ille autē aspiciens eos ait:
Quid ē ergo hoc quō scriptū est? la-
pidē quē reprobauerūt edificantes
hic fact⁹ ē in caput anguli. Omis q
cecidit supra illū lapidē cōquassa-
bitur: supra quē autem ceciderit cō-
minuet illum.

EVSE. Lōgregatis i enū p̄cipib⁹ populi iudeos
 nū i ip̄o tēplo: ea que cōtra ip̄m facturi erāt et sup̄
 uenturū eius terminū figurate pabolā p̄tulit. **Di-**
 citur enī: **Leuit autē dicere ad plebē pabolam hāc.**
De p̄lānt vineā. **AVG.** de cō. euā. Tacuit mat
 the⁹ b̄entatis eā quō lucas nō tacer: pabolā istā nō
 ad solos p̄cipēs dictā q̄ de p̄tate interrogauerāt: s; ad
 plebē. **AMBRO.** Pleriq; autē varie significas
 tiones de vinee appellatiōe deriuat: sed euidenter ysa
 ias vineā oñi sabaoth domum israel eē memorat.
Hic vineā q̄s ali⁹ nisi de⁹ cōdidit. **BEDA:** **Hō**
ergo q̄ p̄lānt vineā ipse ē q̄ iuxta aliā pabolā cō-
diuit operarios i vineā suā. **EVSE.** S; parabola
 quā ysaias dicit vineā reprobedit. Saluatoris vero
 pabolā nō ē cōtra vineā dicta: sed de cultoribus vi
 nee de quib; subdit: **Et locauit eā colonis. i. seniori-**
bus populi: et p̄cipibus sacerdotū: et doctoribus: et
operariis cūctis. **THEO.** Uel qliber et e populo
 ē vinea. idē ē etiā: cultor: qliber enī nostrū seipm̄ col
 lit. **Hic igit vinea cōmissa cultorib⁹: abijt. i. dimisit**
illos p̄cedi suo arbitrio. vñ sequit⁹: Et ipse peregre
fuit multis tēpōib⁹. **AMB.** Nō q; ex loco ad lo
 cū p̄fectus ē oñs: q̄ vbiq; semp̄ p̄ns ē: sed q; p̄sentior
 ē colligētib; negligētib; abest. **Multis autē tem-**
poribus absuit: ne p̄pera videre⁹ exactio: nam quo
indolētiō: liberalitas: eo excusabilior puicacia.

CIRYL. Uel deus absentauit se a vinea pluriū an
 noui curialis: q; postq̄s visus est i specie ignis de
 scēdit i mōte syna: nō ampl⁹ visibiliter p̄buit eis
 suā p̄sentia. **Nulla tñ interpellatio cōtigit qua n̄ mit-**
teret deus p̄betas et iustos cōmonētes. vñ sequit⁹:
Et i tēpore vinee misit ad cultores seruū: vt de fru-
ctu vinee daret illi. **THEO.** Dicit autē de fructu vi
 nee: q; nō totū fructū: sed aliqd̄ de fructu valeat ac
 cipere. **Nā qd̄ lucrat de⁹ a nobis nisi suā notitiam:**
que etiā ē nostra utilitas. **BEDA:** **Bene autē fru-**
ctū posuit nō puentū: null⁹ enī hui⁹ vinee puent⁹
iuuentus ē. Seruus ergo p̄mus missus ē moyses: qui
per quadraginta annos fructū aliq; legis quā de-
derat a cultorib⁹ req̄rebat: sed veratus ē: p̄pter eos:
q; exacerbauerūt spiritū ei⁹. vñ sequit⁹: Qui cesus di-
miserūt eū inanē. **AMB.** **Factū ē autē vt plures**
alios destinarēt quos iudei i honores et inanes sibi

de quib; nihil potuerūt p̄ficere dimiserūt. vñ sequit⁹
 tur: **Et addidit alterū seruū mittere.** **BEDA:** **Ser-**
uus alter dauid significat: q̄ missus ē vt post edicta
legalia cultores vinee psalmodie modulamiē ad ex-
ercitiū boni operis excitaret. Sed et cōtra hūc dice-
rūt: Que nobis ps i dauid: aut que hereditas i filio
ysai: vñ sequit⁹: Illi autē hūc cedētes et afficiētes cō-
tumelia dimiserūt inanē. Sed nec sic destitit. Sed
tur enī: Et addidit tertiu mittere. Per quē p̄phetas
rū chorū itellige: q̄ cōtinuis attestatiōib⁹ populū
cōuenerūt. Sed quē p̄betarū nō sūt p̄secuti: vñ se-
quit⁹: Qui et illū vulnerātes eiecerūt. Dis autē tribus
seruorū gradib⁹ oim̄ sub lege doctorū figurā posse
cōprehēdi: oñs alibi manifestat dicēs: Quomā ne-
cesse ē impleri oīa que scripta sūt in lege moysi et p̄-
phetis et psalmis de me. **THEO.** **Prop̄beti igitur**
talia mala passis fili⁹ destina⁹. Sequit⁹ enim: Dixit
autē oñs vinee: quid faciā? **BEDA:** **Quod oñs vi-**
nee dubitatiue loquit⁹: nō de ignorātia venit: qd̄. n.
nesciat de⁹ pater: sed ambigere dicit: vt libera volū-
tas homis seruat. **CIRYL.** **Deliberat etiā secū oñs**
vinee qd̄ agat: nō quasi carēs ministris. Sed q; per
tractato quolibet igenio salutis hūane: populo ve-
ro nequaquā adiuto aliud mai⁹ adiūgit. vñ cōsequē-
ter dicit: Mittā filiū meū dile. forsan cum hūc vide-
rint verebunt. **THEO.** **Dixit autē hoc n̄ tāq; igno-**
rans q; pei⁹ eū essent tractaturi q; p̄betas: sed q; a-
oportebat filiū eis fieri reuerendū. Quō si cōtumaces
fuerūt occidēdo: hoc cumulat eorū crimē. Ne ergo
dicerēt aliq; diuinā p̄scientiā necessario fuisse: iobe
dientie cām: ideo sic figurat sermonē. **AMB.** **Fi-**
liū igit v̄nigenitū sibi missum p̄fidi iudei quasi be-
redē remouere cupiētes: occiderunt crucifigēdo: et
eiecerūt negādo. vñ seq̄t⁹: Quē cū vidisset coloni: co-
gitauerūt itra se dicētes: Hic ē heres occida. eus: et
nostra fiat hereditas. Peres ch̄rist⁹ ē: idē q; testa-
tor: heres q; morti p̄p̄e sup̄iuit: et testamentorū q̄
ipe cōtulit: tāq; hereditaria i nostris p̄fectib⁹ emo-
lumēta cōsequitur. **BEDA:** **Manifestissime autē**
oñs p̄bat iudeorū p̄cipēs non per ignorātia: sed
per inuidentiā crucifigi isē filiū dei. Intellexerūt. n.
hūc esse cui dictū ē: Dabo tibi gētes hereditatē tuā.
Sequit⁹: Et cietū illū extra vineā occiderūt. Quia
iesus vt sanctificaret per suū sanguinē populum: ex
tra portā passus ē. **THEO.** **Sed q; sup̄ius popu-**
lum nō hierusalē loco vinee sump̄im⁹: forsan ma-
gis p̄p̄ie dici p̄t: q; occidit quidē eū popul⁹ extra
vineā. **THEO.** **i. extra populi man⁹ passus ē co-**
min⁹: q; i. popul⁹ ei nō p̄p̄is manib⁹ necē intulit.
sed tradēs hūc pilato et gētib;. **Quidā autē p vine**
am scripturā itellexerūt: cui nō credētes dominum
necauerunt. vñ extra vineā. i. extra scripturā dicitur
oñs passus. **BEDA:** **Sine ciet⁹ extra vineā et oc-**
cisus ē: q; prius ē ab infidelū corde repulsus: ac dei
de cruci addict⁹ ē. **CHRY.** **Disp̄satiōis autē n̄ ne-**
gligētie ē post p̄betas ch̄ristū venisse. Non enī de
us om̄ia repente p̄sequitur: sed condescēdit p̄pter
sui pietatē: quia si post seruos venientē filiū cōntē-
pserūt: multo magis nec antea eū audirēt. Qui enī
nō audiebāt minora p̄cepta: quō audissent maio-
ra: **AMB.** **Pulchre autē interrogat: vt sua seipi dās-**
sent sentētia. Sequit⁹ enī: Quid ergo faciet illis dō

si de futuris instructos: sed hō cōsiderātes: occasio
 nē suoz colligūt criminū. vñ dicit: **Et** quere. p̄ncipi.
 sacer. & scribe mit. i illū man^o in illa hora. **Nec** refre
 nauit eos legis p̄ceptū qd̄ dicit: **Innocētē** & iustus
 nō occides: sed cōpescuit eoz nefandū p̄positū ple
 bis timor. **Sequit̄** enī: **Et** timuerūt populū. **Preses**
 rūt enī diuine reuerētie humanū timorē. **Que** autē
 b̄at^o p̄positi fuerit occasio subdit: **Cognouerūt** enī
 qd̄ ad ipos dixerit similitudinē istā. **BEDA:** **Et** ita
 querēdo ipm̄ occidere docebāt vera ee: que i paboz
 la dixerat. **Ipsē** enī ē heres cuius iniustā necē dice
 bāt esse vindicādā illi nequā coloni q̄ dei filiū que
 rēnt occidere. **Hoc** etiā quotidie gerit̄ i ecclesia: cū
 quibet solo nomie frater: eā quā nō diligit ecclesia
 face fidei ac pacis onitātē. p̄pter bonoz multitu
 dinē: vel erubescit: vel timet ipugnare. **Et** qz p̄ncipal
 querētes dñm̄ cōp̄hēdere: qd̄ p se nō poterāt. p̄nt
 dñm̄ manib^o efficere tētabāt. vñ sequit̄: **Et** obseruan
 tes misē. infidia. q̄ se iustos simularēt. **CIRYL.** **U**
 debant enī ee leues. erāt autē graues: obliui dei dicē
 tes. **Quis** hic q̄ mibi abscondit cōsilii: **Adeūt** enī chū
 stū cōm saluatore qm̄ homines cōem. vñ sequit̄: **U**
 caper. tui i ser. & traderēt eū p̄ncipatui & pote. p̄fess
 dis. **THEO.** **Parauerūt** autē dño laqueos: illaque
 ant̄ sūt tame in eis pedes eoz. **Audi** nāqz astutiā: **Et**
 interrogauerūt illū dicitēs: **Magister** scim^o qz recte
 dicis & doces. **BEDA:** **Blāda** & fraudulēta inter
 rogatio illuc puocat respondētē vt magis deus qz
 cesarē timeat. **Sequit̄** enī: **Et** nō accipis p̄sonā ho
 minis: sed i veritate viā dei doces. **Et** hoc dicunt ad
 hōm̄ dicat nō debere tributa solui: vt statim audiēs
 tas ministri p̄fidis q̄ iurta alios euāgelistas affuisse
 legunt: seditiois eū cōtra romanos auctore teneāt
 vñ cōsequēter querūt: **U**icet nobis dare tributū cesa
 ran nō: **erat** enī in populo magna seditio: dicit̄
 bus aliis p̄ securitate quā romani p̄ oibus milita
 bit: debere tributa p̄solui: phariseis cōtradictibus
 nō debere populū dei q̄ decimas & p̄mitias dare:
 humanis legib^o subiacere. **THEO.** **Intendebant**
 ergo qd̄ si diceret oportere dari cēsum cesari: crimīa
 retur a populo qm̄ fuituti subiciēs gentē. **Si** vero
 p̄hiberet cēsum reddere: eū representarēt vt scismatis
 cūp̄idū. **Ipsē** vero laqueos eoz effugit. **Sequit̄** n.
Cōsiderans autē dōlū eoz dixit ad eos. **Quid** me tē
 tatis. **Quid** dicit̄ mibi denariū cui^o h̄z imaginē & sup
 scriptionē. **AMB.** **Docet** h̄ loco dñs circūspectos
 nos in respōdendo aduersus hereticos vel iudeos
 ee debere: sicut alibi dicit. **Est** ore astuti sicut sp̄tes.
BEDA: **Qui** autē putāt interrogationē saluatoris
 ignorantū ee: discāt ex p̄senti loco qd̄ potuerit scire
 iesus cui^o imago esset i nūmo: sed interrogat: vt ad h̄
 monē eoz competētē respōdeat. **Sequit̄** enī: **Quis**
 dicit̄ vobis: **Cesaris.** **Nō** putem^o cesarem augu
 stū: sed tyberii significari. **Qēs** enī romani reges a p̄
 mo. **Cesare.** **Cesares** appellati sūt. **Et** eoz autē res
 pōsione cōueniētē dñs questionē soluit. **Sequit̄**
 enī: **Et** ait illis: **Reddite** ergo q̄ sūt cesaris cesari: & q̄
 sūt dei deo. **TYTVS.** q. d. verbis tētat̄is. operibus
 obedire. subistis cesaris seruitutē. suscipistis que e^o
 sunt. **Dare** ergo illi cēsum: deo timorē. **Nō** enim exi
 git de^o denariū: sed fidē. **BEDA:** **Reddite** etiam
 deo que dei sūt: decimas. i. p̄mitias: oblationes: &

victimās. **THEO.** **Et** attēde qz nō dixit: **Dare** sed
Reddite: debitu enī ē: tuē enī te p̄iceps tu^o ab ho
 stib^o: vitā tuā reddidit trāquillā. p̄ bis ergo teneris ei
 in cēsu. **Sed** & hocipm̄ qd̄ offers: nūmīfima. i. ab eo
 habes. **Reddas** ergo nūmīfima regii regi. **De^o** etia
 tibi tradidit itellectū & rationē: restituas hoc ei nō
 compatus bestis: sed i omnibus rationabiliter p̄ces
 des. **AMB.** **Tu** ergo si vis nō esse obnox^o cesari:
 noli habere que mūdi sūt. **Et** bñ p̄t^o q̄ cesaris sunt
 reddēda discernit. neqz enī pōt qd̄ esse dñi: nisi prius
 renūciauerit mūdo qz grauiā vicula p̄mittere deo
 & nō soluere. maior est cōtract^o fidei qz pecunie. **O**
ORI. **Habet** autē loc^o iste aliqd̄ mystici. **Duc.** n. sunt
 imagines i homie. vna quā accepit a deo: altera i ni
 mī. **Sicut** enī denari^o habet imaginē imperator
 mūdi: sic q̄ facit opa tenebrarū portat imaginē eius
 cui^o habet opa. **Dicit** ergo: **Reddite** q̄ sūt cesaris ce
 sari: h̄ ē: **Abiicite** terrenā imaginē vt possitis vobis
 imaginē celestē iponētes reddere que dei sunt deo:
 vt. i. deū diligam^o & q̄ vt moyses dicit deus req̄rit
 a nobis. **Postulat** autē a nobis: nō quia necessariū
 habet vt ei aliqd̄ tribuamus: sed vt postqz ei dederi
 mus: hoc ipm̄ nobis tribuat in salutem. **BEDA:**
Qui autē credere debuerāt ad tantā sapiām mirati
 sūt: qz caliditas eoz infidiādi nō iuenisset locū. vñ
 sequit̄: **Et** nō potuerūt verbū eius reprehēdere corā
 plebe: & mirati in respōso eius tacuerūt. **THEO.**
Hoc enim erat quod precipue intēdebat: i crepare
 eū coram populo: quod obtinere nequērūt p̄pter
 sapientissimā eius respōsionē.

Accesserunt autē quidā saduceo
 rum qui negant esse resurrectionē
 & interrogauerūt eū dicitēs: **Da**
 gister moyses scripsit nobis: si fra
 ter alicuius mortuus fuerit habens
 uxore: & hic sine liberis fuerit: ut ac
 cipiāt eam frater eius uxore: & susci
 tet semen fratri suo. **Septem** ergo
 fratres erant: & primus accepit uxo
 rem: & mortuus est sine filijs. **Et** se
 quens accepit illā: & ipse mortuus
 est sine filio. **Et** tertius accepit illā:
 similiter & omnes septē: & nō reliq̄
 runt semen: & mortui sunt. **Quis**
 sine omnium mortua est & mulier.
In resurrectione ergo cui^o eorum
 erit uxor? **Siquidē** septē habuerūt
 eam uxorez. **Et** ait illis iesus: **Filij**
 huius seculi nubūt: & traduntur ad
 nuptias: illi vero qui digni habebū
 tur seclō illo: & resurrectionē ex mor
 tuis: neqz nubent neqz ducunt uxo

res: neq; ultra mori poterunt. Et les eni angelis sunt et filij sunt dei: cu sint filij resurrectionis. Quia ue ro resurgat mortui: et moyses ostē dit secus rubū: sicut dicit dominus deū abraam et deū isaac et deū iacob Deus autē nō est mortuorū sed ui uorū. Omēs eni uiuunt ei: Respon dentes aut quidā scribarū dixerūt ei. Magister hñ dixisti. Et amplius nō audiebāt eū qcq; iterrogare.

BEDA: Que erāt hereses i iudeis: vna phariseor q traditiōnū et obseruationū sibi iusticiā p̄ferebant vñ et diuini vocabant a populo. Altera saduceorū q̄ interpretant iusti: vedicātes sibi qd nō erant. Illis er go ab eis iusticiis ad tētandū accedunt. vñ dicit: Ac cefferūt aut qui saduceorū q̄ negāt esse resurrectiō nem. **ORI:** Saduceorū heresis nō solū resurrectiō nē mortuorū negat: sed etiā putat aīam iterire cu; corpe his ergo verbis saluatoris insidiātes: eo tēpore questionē p̄posuerūt quo eū viderūt de resurrectiō ne docere discipulos. vñ sequit: Et iterrogauerūt eū dicētes: Magister scripsit nobis moyses: Si frā alicui mortu⁹ fuerit habēs vxorem: et hic sine filiis fuerit: vt accipiat eā frater ei⁹ i vxorē et susci. se. fra tri suo. **AMB:** Scdm legis literā nubere cogitur etiā iuita: vt defuncti semē ercitet frater. spūs aute; magister ē castitatis. **THEO:** Saducei autē fragi le fundamētū substituitēs: nō credebāt resurrectiō nis sermonē. Opinātes enī carnalē eē futurā vitā in resurrectiōe merito fallebant. et iō tāq; impossibile calūniantes dogma resurrectiōis: fingūt hāc narra tiōnē dicētes: Septē ergo fratres erat: et p̄mus ac cepit vxorē et mortu⁹ ē sine filiis. et sequēs accepit illam: et mortu⁹ ē sine filio. et terti⁹ accepit illā: et simi liter oēs septē. et nō reliquerūt semē: et mortui sunt. **NOU**issime aut dīm mortua ē et mulier. **BEDA:** Hāc fabulā cōfingūt: que deliramēti arguat eos q̄ resurrectiōnē asserūt mortuorū. Turpitudinē ergo fabule opponūt: vt resurrectiōis denegēt veritates. vñ subdit: In resurrectiōe ergo cui⁹ eorū erit vxor: siquidē septē habuerūt eā vxorē. **AMB:** Mystice hec mulier synagoga ē: que septē viros habuit: sicut dicit: Samaritāe: q̄nc; viros habuisti: q; samarita na tñ quinq; libros moysi: synagoga septē sequit p̄cipaliter: et de nullo p̄pter perfidiā suā heredita rie ptātis semen accepit. et iō prem cū vīris suis i re surrectiōe habere nō potuit: q; spiritale p̄ceptū sm sensum carnis iuertit. nō enī frater carnalis aliqui denūciatus ē qui semen fratris suscitaret defuncti. sed ille de mortuo populo iudeorū: sapiam sibi diu ni cult⁹ afficeret i vxorē: atq; ex ea semē i aposto lis suscitaret: q̄ quasi defuncto; reliquie iudeorū: in formes adhuc i synagoge vtero delicti: sm electio nem gratie reseruari noui semis admixtione merue rūt. **BEDA:** Siue septem hi fratres reprobis con gruūt: q; p̄ totā hui⁹ seculi vitā que septē dieb⁹ vol

uitur a bonis operib⁹ steriles existūt: q̄bus iunctim morte p̄reptis ad vltimū et ipsa mūdāna cōuersatio quasi vxor in secūda trāsibit. **THEO:** Dñs aut oī dens resurrectiōnē nō eē futura cōuersationē car nālē: eorū dogma euulfit simul cū fragili fundamen to. vñ sequitur. Et ait illis iesus: Filij hui⁹ seculi nu būt: et tradunt ad nuptias. **AVG:** de que euāge. Quia cōnubia p̄pter filios: filij p̄pter successiones. successio p̄pter mortē. vbi ergo mors nō est: neq; cō nubia. vñ sequit: Illi vero q̄ digni habebunt seculo illo et resurrectiōe ex mortuis: neq; nubūt: neq; vū cūt vxores. neq; enī ultra mori poterunt. **BEDA:** Quod nō ita itelligendū ē quasi soli digni vel resur recturi vel sine nuptiis futuri sint: sed oēs etiā pecca tores resurrecturi et absq; nuptiis sūt in seculo illo māsurī. Dñs autē vt ad resurrectiōis gloriā inquire dam animos icitaret: de electis tñ voluit facere ser monē. **AVG:** de que euā. Sicut aut nunc sermo noster decedētibus et succedētibus syllabis peragis tur atq; p̄ficiat: ita et ipsi homines quorū sermo ē: des cedēdo et succedēdo pagunt atq; p̄ficiūt ordinē h⁹ seculi q̄ tēporali rerū pulchritudinē contēxit. In illa autē vita qñ verbū dei quo fruemur: nulla decessio ne atq; successiōe syllabarū cōplect: sed omia q̄ has bet semp manēdo simul h; ita p̄cipies eius quibus ipm solū erit vita: neq; moriēdo decedent: neq; na scēdo succedēt: sicut nūc est i angelis. vñ sequit: Et les enī angelis sūt. **CIRYL:** Sicut enī multitudo angelorū plurima quidē ē: nō aut p̄pagata p̄ gene rationē: sed ex creatiōe cōstitēs: ita et his q̄ resurgūt nō est op⁹ vlteri⁹ nuptiis. vñ sequit: Et filij dei sūt: cū sint filij resurrectiōis. **THEO:** q. d. Quia de⁹ est q̄ opatur i resurrectiōe: merito dicitur dei filij qui p̄ resurrectiōnē regenerant. nō enī aliqd carnalē i resurgentiū generatiōe cōspiciat: nō coitus: non ma trit: non partus. **BEDA:** Uel equales angelis et fi liis sunt dei: q; gloriā resurrectiōis inouati: sine vll lo mortis metu: sine vlla labe corruptiōis: sine vllō terreni status actu: p̄petua dei visione fruuntur. **ORI:** Sed q; dñs i mattheo dicit qd hic p̄mitti tur: Erratis: nesciētes scripturas. p̄pono scripturas vbi scriptū sit: Neq; nubēt neq; nubent. Quantū enī ego estimo: neq; i veteri neq; i nouo testamen to quicq; tale reperitur. sed oīs eorū error: de scriptu re lectiōe quā nō itelligūt subrepsit. Dicit enī i ysaiā: Electi mei bibēt. et putāt hec et similia futura esse in resurrectiōe. Paul⁹ aut oēs has bñdictiōes spirita liter interpretās et sciēs nō esse carnales: ad ephesios dicit: Bñdixisti nos in oī benedictione spiritali. **THEO:** Uel dñs rōnis sup̄aposte scripture testi moniū addit subdēs: Quia vero resurgat mortui et moyses oīdit secus rubū: sicut dicit oīm deū abraā et deū isaac et deū iacob. q. d. Si semel redierūt in ni bilū patriarche ne viuerēt apud deū i spe resurrecti onis nō dixisset: Ego sū: sed fuerā. **Osueuim⁹:** n. de rebus corruptis et p̄teritis dicere: Erā dñs illius rei. nūc vero quoniā dixit: Ego sum: oīdit q; viuentiū ē deus dñs. et h est qd subdit: De⁹ aut non est moy tuorū: sed viuorū: oēs enī viuūt ei. Quānis enī erant mes sūt: viuūt tamē apud deū i spe resurgēdi. **BE DA:** Uel hoc dicit: vt cum pbauerit aīas p̄manere post mortē: qd saducei negabāt: cōsequēs itroduce

... dicitur a bonis operibus... resurgat mortui... THEO: Dñs aut oī dens resurrectiōnē... AVG: de que euāge... CIRYL: Sicut enī multitudo angelorū... ORI: Sed q; dñs i mattheo dicit qd hic p̄mitti tur... THEO: Uel dñs rōnis sup̄aposte scripture testi moniū addit subdēs...

res et corporum resurrectio: que cum aiabris bona mala se gesserunt. Est autem vera vita qua iusti deo viuunt: etiam quando corpore moriuntur. Ad comprobanda autem resurrectionis veritate: multo manifestioribus exemplis et prophetis uti valuit. s. s. aducei quos in libris moysi et prophetarum vaticinia respiciunt. **CHRY.** Sicut autem sancti communem orbem domini sibi appropriant: non derogantes eius dominio: sed proprium affectum pandentes: secundum morem amantium qui non patiuntur cum multis colligere: sed volunt precipua et specialia quaedam electione exprimeret: sic et deo specialiter se horum deum dicebant: non coartando suum dominium: sed ampliando. Non enim sic multitudinem subditorum: sicut virtus famulatum patitur eius dominus: non sic gaudet dici deo celi et terre: sicut cum dicitur: Deus abrahe: deus isaac: et deus iacob. Et apud mortales quidem a dominis denominantur famuli. Dicitur enim: **Uillie** talis ducis. e contra autem deus dicitur abrahe. **THEO.** Ad utatatis autem aduceis: faveat iesu scribe tamque aduceorum oppositi. non sequitur: Respondentes autem quidam scribarum dixerunt: **Magister: bene dixisti.** **BEDA:** Et quod in sermone eius confirmati sunt: ultra non interrogat. non sequitur: **Et amplexus non audebat cum quicquam interrogare: sed comprehensum romane tradidit patri.** Et quo intelligimus venena invidie posse quidem superari: sed difficile commoetescere.

Dixit autem ad illos: Quomodo dicunt christum filium esse dauid: et ipse dauid dicit in libro psalmy: Dixit dominus domino meo sede a dextris meis: donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum? Dauid ergo dominum illum uocat: et quomodo filius dei est?

THEO. Quia uis dominus ad passionem erat iturus: in uoluitate propria deitate: nec hoc tamen incaute aut arroganter: sed modeste querit. non dicit: **Dixit autem ad illos: Quomodo dicit christum filium dauid esse.** **AMB.** Non respondit hoc loco: quod dauid filium constituit: quod cecus ille dauid filium constituto meruit sanitate. **Et pueri dicebant: Quis filio dauid. preceps predicatiois gloria deo deferrebat: sed reprehendunt: quod non credunt filium dei. non subdit: Et ipse dauid dicit in libro psalmy: Dixit dominus domino meo. Et pater dominus: et filius dominus: sed non duo domini: sed unus est dominus: quod pater in filio et filius in patre. Ipse ad dexteram patris sedet: quod patri consors: nulli secundus est. Sequitur enim: **Sede a dextris meis. Nec preferet quod ad dextram sedet: nec iniuria patris qui admittit. gradus non queritur dignitatis: ubi plenitudo est diuinitatis.** **AVGV.** de simbolo: Sessione autem ista non accipiamus humanis mensuris positum: tamque pater sedeat in sinistra: et filius sedeat ad dextram: sed ipsam dextram intelligamus potentate quam accepit ille homo susceptus a deo: ut ueniat iudicaturus quod primo uenerat iudicandus. **CIRYL.** Uel quod sedet ad dextram patris superna eius gloria probat: nam quomodo est tronus equalis et maiestas. **Sello** uero in deo significat regnum et omnem potestatem.**

Sedet ergo a dextris dei patris quod uerbum ex paterna substantia procedens: factum caro diuinam non eruit dignitate. **THEO.** Manifestat ergo quod aduersarius patris non est: sed secum concordat: cum pater repugnet aduersariis eius. Sequitur enim: **Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.** **AMB.** Ergo et deum christum et hominem esse credamus: cui a patre subiacent inimici: non per firmitatem patris sue: sed per unitatem nature: quod in altero alter operatur. nam et filius subiacet inimicos patri: quod patrem clarificat super terram. **THEO.** Querit ergo ipse: et mota dubitatione sunt illos colligere quod sequatur. non subdit: **Dauid ergo dominum illum uocat et quomodo filius est eius?** **CHRY.** Dauid quidem per christum et filius: huiusmodi secundum carnem: illud secundum spiritum. **CHRY.** Et nos ergo nouis phariseis quod nec uerum dei filium: neque deum esse fatentur. natum ex sacra uirgine: sed diuidunt unum filium in duos: tale obiciunt questionem: quo pacto filius dauid dominus eius est: et non hiano dominio: sed diuino.

Audierte autem omni populo dixit discipulis suis: Attedite a scribis qui uolunt ambulare in stolis: et amant salutationes in foro: et primas cathedras in synagogis: et primos discubitus in conuiuijs. Qui denotant domos uiduorum: simulantes longam orationem. Ipsi accipiet damnationem maiorem.

CHRY. Nihil autem est fortius quam ex prophetis disputare. huius enim est et ipsis rebus ualidi: nam christo faciente miracula contradicebant multoties. cum uero allegauit prophetiam tacuerunt: quod non habebant quod dicerent. **Eis autem tacetibus contra eos iniecit. non dicit: Audierte autem omni populo dixit discipulis suis.** **THEO.** Quia enim eos orbis doctores mittebat: merito monet non esse eis imitantem phiseorum ambitionem. non sequitur: **Attedite a scribis qui uolunt ambulare in stolis.** **BEDA.** i. cultioribus uestimentis induti ad publicum procedere: in quo inter cetera diues peccasse describitur. **CIRYL.** Passiones autem erant scribarum: amor glorie inanis et lucri. ut igitur tam pessima crimina euitaret discipuli: commonet eos subdens: **Et amant salutationes in foro.** **THEO.** Quod est a blanditibus uenatum opinionem fame. uel agitur huiusmodi congregate pecunie. Sequitur: **Et primas cathedras in synagoga: et primos discubitus in conuiuijs.** **BEDA:** Non primos sedere uel discubere uetat eos quibus hoc officij ordine competit: sed eos qui huiusmodi debite amant docet esse cauendos: animum uel gradum redarguens: quibus et hoc culpa non careat. si idem in foro litibus uelint interesse: quod in synagoga magistri desiderant appellari. Duplici autem ratione a uana glorie cupiditate attedere iubemur: ne uel eorum similitudine uocamur estimantes bona esse que faciunt: uel emulatioue inflammemur: frustra gaudentes in bonis laudari que simulat. Non solum autem laudes ab hominibus sed et pecunias querunt. Sequitur. **Qui denotant domos uiduorum simulantes longam orationem.** **Iustos.** et magni meriti apud deum se simulantes. ab infirmis et peccatorum suorum conscientia turbatis. quod patroni per eis in iudicio futuri: pecunias accipere non dubitant. **CIRYL.** Inuigilantes etiam se uiduorum bonis paupertate

